

MILLIY TIKLANISH

19 (132)

2011 йил 18 май, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Миллий кино

«2000-2010 йиллар давомида юртимизда жами 283 та кино ва видеофильм ишланган бўлиб, шундан 93 таси давлат буюртмаси асосида, қолган 190 таси хусусий киностудияларнинг маблағлари ҳисобидан яратилди».

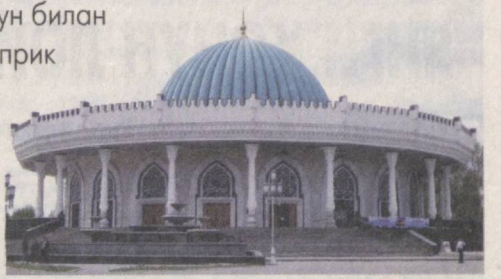
Люксембург — таълим калити

Люксембург олий таълим бермайдиган давлат саналади. Шунга қарамай, фуқаролар илмга шу даражада чанқоқки, ҳатто етук мутахассис бўлиш учун ўзга давлат университетлари эшигини тақиллатиш, мамлакатни юксак индустриал даражага чиқаришга доимо тайёр.

Музейлар ўтмишни бугун билан боғловчи мустаҳкам кўприк

Сўнгги йигирма йил ичида республикада ўндан зиёд янги ва замонавий музейлар очилди. Натижада, узоқ ва яқин тарихимизнинг ўчмас саҳифалари миллий аъналаримизга мос равишда қайта тикланди.

3 ПАРТИЯ ҲАЁТИ

7 ХАЛҚАРО ҲАЁТ

8 КЎЗГУ

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 20 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

АЖДОДЛАРГА МУНОСИБ ВОРИСЛАР

БУГУНГИ КУНДА ЁШ АВЛОДНИ АНА ШУНДАЙ ДАРАЖАГА ЕТИШЛАРИ УЧУН КЕНГ ИМКОНИЯТ ВА ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАР ЯРАТИЛМОҚДА

Ҳар бир миллатнинг келажagini ёшлар белгилайди. Шу маънода мамлакатимизда истиқлол йилларида ёш авлоднинг ижтимоий-сиёсий фаолиятини ошириш, ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялашга алоҳида эътибор қаратилди.

Таъкидлаш жоизки, истиқлол йилларида мамлакатимизда миллий тикланиш, демократик принципларнинг қарор топиши билан бирга ёшларнинг қонуний манфаатларини таъминлаш, улар ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатлашга қаратилган қонун ҳужжатлари

тизими шакллантирилди. Конституция ва қонунлар, Президент Фармонлари ва қарорлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ва давлат Дастурлари каби ёшларга оид жами 130 дан ортиқ норматив ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Бир сўз билан айт-

ганда ёшлар масаласи давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланди.

Мамлакатимизда ёшларга оид давлат сиёсати миллий қонун ҳужжатлари ва халқаро ҳуқуқнинг умумэтироф этилган принциплари ва нормаларига асосланган. Бугунги кунда Ўзбекистон бевосита ёшларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга қаратилган 30 дан ортиқ халқаро ҳуқуқий ҳужжатларнинг иштирокчиси ҳисобланади.

4-бет

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

17 май кuni Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасида палатанинг Қонун ижодкорлиги, назорат-таҳлил ишлари дастурига мувофиқ, шунингдек, ЎзЛиДеП фракциясининг ташаббусига кўра Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг "Ўзбекистонда дастурий таъминот индустриясини ривожлантиришни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги масала бўйича ахбороти юзасидан парламент эшитиши бўлиб ўтди.

Ушбу тадбирнинг долзарблиги Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг 2010 йил ноябрда бўлиб ўтган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги

маърузасида баён этилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясининг асосий қоидаларидан

келиб чиқади. Маълумки, ушбу Концепцияда давлат ва жамият қурилиши тизимида ҳозирги замон ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланиш ахборот соҳасини янада ислох қилишнинг асосий вазибаларидан бири этиб белгиланган. Бинобарин, ахборот-коммуникация технологиялари сиёсий модернизация, мамлакатни ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан илдам ривожлантириш жараёнида борган сари муҳим рол ўйнамоқда.

4-бет

ЎЗ-ЎЗИНИ ТАНКИД

ФАОЛИЯТИМИЗ САМАРАДОРЛИГИ АМАЛИЙ ИШЛАРДА НАМОЁН БЎЛАЯПТИМИ?

Вилоятнинг бир қатор халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларидаги депутатлик гуруҳларимиз сессиялар минбаридан партияимиз электорати манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган таклифларни илгари суришмаяпти. ЎзМТДП ижтимоий қатлами манфаатларидан келиб чиқиб сессиялар кун тартибига масала киритиш ёки муқобил қарор лойиҳаларини илгари суришга ҳам баъзан ожизлик қилишмоқда. Энг ачинарлиси, айрим депутатларимиз партия ташиқлотлари фаолиятида мунтазам иштирок этишмайди, партия ичида кечаётган жараёнлар ва ўзгаришлардан беҳабар қолшмоқда.

3-бет

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИГА 20 ЙИЛ» ЭСДАЛИК НИШОНИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 20 йиллигини нишонлаш ҳамда давлатимиз мустақиллиги, иқтисодий, сиёсий, илмий-таълим, маданий, маънавий салоҳияти ва муҳофаа қудратини мустаҳкамлаш, сарҳадларимизнинг ҳавфсизлиги ва дахлсизлигини таъминлаш, мамлакатимизни демократик янгилаш ва модернизациялаш, Ватанимизнинг муносиб ёш авлодини тарбиялаш ишига салмоқли ҳисса қўшган юртдошларимизни тақдирлаш мақсадида:

1. «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони таъсис этилсин.
2. «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишонининг Низо-

ми ва тавсифи 1, 2-иловаларга мувофиқ тасдиқлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси (Ш.Мирзиёев) бир ой муддатда «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишонлари ва гувоҳномаларини белгиланган тартибда тайёрлашини таъминласин.

4. Ушбу Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Абдуллаев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти **И.КАРИМОВ**

Тошкент шаҳри,
2011 йил 17 май

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2011 йил 17 майдаги ПФ-4306-сонли
Фармонида 1-илова

«Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони тўғрисидаги НИЗОМ

1. «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони билан давлатимиз мустақиллиги, иқтисодий, сиёсий, илмий-таълим, маданий, маънавий салоҳияти ва муҳофаа қудратини мустаҳкамлаш, унинг сарҳадлари ҳавфсизлиги ва дахлсизлигини таъминлаш, мамлакатимизни демократик янгилаш ва модернизациялаш, Ватанимизнинг муносиб ёш авлодини тарбиялаш ишида фидокорлик намуналарини кўрсатётган зйелилар, фан ва санъат арбоблари, ишчи ва хизматчилар, тадбиркорлар, фермерлар, меҳнат фахрийлари, ҳарбий хизматчилар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идоралар ходимлари ва бошқа шахслар тақдирландилар.
2. «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони билан ушбу Низомнинг биринчи бандида кўрсатилган хизматлари

учун Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлмаган шахслар ҳам тақдирланиши мумкин.

3. «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони Ўзбекистон Республикаси Президенти номидан вазирликлар, идоралар ва жамоат бирлашмаларининг республика органлари раҳбарлари, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси, вилоятлар, шаҳар ва туман ҳокимлари томонидан тантанали вазиятда топширилади.

Мукофотланганларга эсдалик нишони билан бирга белгиланган шаклдаги гувоҳнома берилди.

4. «Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони кўкракнинг чап томонига давлат мукофотларидан кейин тақилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2011 йил 17 майдаги ПФ-4306-сонли
Фармонида 2-илова

«Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони ТАВСИФИ

«Ўзбекистон Республикаси мустақиллигига 20 йил» эсдалик нишони 0,25 микрон қалинликдаги олтин билан қопланган мис қотишмасидан тайёрланади, у диаметри 34 миллиметрли доира шаклига эга.

Эсдалик нишонининг олд томонида таралаётган куёш нурлари фонидида Мустақиллик майдонидаги Эзгулик аркасига ўрнатилган турналар шакли тасвирланган, унинг қуйи қисмида ер шарни тасвири туширилган бўлиб, унда Ўзбекистон Республикаси харитаси акс эттирилган. Эсдалик нишонининг юқори қисмининг марказида Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг юбилей санасини англатувчи «20 YIL» деган ёзув берилган.

Эсдалик нишонининг айланаси бўйлаб «O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MUSTAQILLIGIGA 20 YIL» сўзлари ёзилган бўлиб, икки чеккасида саккиз қиррали юлдуз билан чегараланган.

Эсдалик нишонининг олд томонидаги «O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MUSTAQILLIGIGA 20 YIL» сўзларининг фони қизил эмаль билан, таралаётган куёш нурлари, турналар ва ер шарни акс этган қисмидаги фон мовий ранг эмаль билан қопланган.

Эсдалик нишонининг орқа томонида Ўзбекистон Республикасининг Давлат герби тасвирланган, пастки қисмининг марказида «2011» ёзуви қайд этилган.

Тасвирлар ва ёзув қабарикдир. Эсдалик нишонининг қирралари гардиш билан ҳошияланган.

Эсдалик нишонининг ҳалқача ва илгакча ёрдамида устки қисмига эни 20 миллиметрли мовий-зангори рангдаги ипак лента ўралган тўғри тўртбурчак шаклидаги қадағич (колодка) билан туташтирилади.

“Milliy tiklanish” газетасига обуна бўлинг!
Нашр кўрсаткичи = 158

СИЁСАТ

КОНЦЕПЦИЯ: ЎЗМТДПнинг УСТУВОР ВАЗИФАЛАРИ

Атроф-муҳит ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан оқилona фойдаланиш ҳамда экологик хавфсизликни таъминлаш жараёнида юзага келадиган мураккаб экологик-ҳуқуқий муносабатларни ҳал қилишда қонун ҳужжатларининг ўрни ва роли муҳим аҳамият касб этади.

ЯНГИ ҚОНУН ЛОЙИХАСИ

ЎЗМТДП САЙЛОВОЛДИ ПЛАТФОРМАСИГА ҲАМОҲАНГ

Мамлакатимизда истиқлол йилларида мазкур соҳада қабул қилинган қонун ҳужжатларини босқичма-босқич такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борадаги ислохотлар Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, қатор қонунлар, атроф-муҳит ва барқарор ривожланиш бўйича декларация, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилona фойдаланишга йўналтирилган дастурлар, халқаро Конвенция ва битимлардан келиб чиқадиган вазифаларни инобатга олган ҳолда амалга оширилмоқда.

Таъкидлаш лозимки, мамлакатнинг барқарор ривожланиши, аҳоли даражаси ва саломатлиги бевосита табиий экотизимларни муҳофаза қилиш, атроф-муҳит сифатини кўйилган талаблар даражасида сақлаш, табиий ресурслардан оқилona фойдаланиш билан боғлиқ. Шу нуктаи назардан мустақилликнинг илк даврларидан мазкур соҳада қонуний асос яратилди.

Жумладан, 1992 йилнинг 9 декабрида қабул қилинган "Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни бу борада қабул қилинган дастлабки ҳуқуқий ҳужжат ҳисобланади. Бугунги кунга келиб эса мамлакатимизда атроф-муҳит муҳофазаси, табиий ресурслардан оқилona фойдаланиш, экологик хавфсизликни таъминлаш борасида 20 дан ортиқ қонун ва юзлаб қонуности норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинган.

Ўзбекистон Республикасининг "Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида"ги Қонунида табиатни муҳофаза қилиш бўйича масъул давлат назоратини ўрнатувчи идоралар, шунингдек, табиатни муҳофаза қилувчи давлат, идоравий ва ишлаб чиқариш назорати бўйича давлат органлари ва бошқа идоралар рўйхати белгилаб берилган. Бироқ, мазкур Қонунда экологик назоратни амалга ошириш тартиби, назорат фаолиятини мувофиқлаштириш механизми ва мазмуни тўлақонли очиб берилмаган. Шунингдек, идоравий ва ишлаб чиқариш экологик назорати ўртасидаги ваколат чегаралари ҳамда улар томонидан ўз вазифаларини бажариш тартиби белгиланмаган. Бу эса ўз навбатида жамоатчилик экологик назорати ўртасидаги ваколат чегаралари ҳамда улар томонидан ўз вазифаларини бажариш тартиби белгиланмаган. Бу эса ўз навбатида жамоатчилик экологик назорати ўртасидаги ваколат чегаралари ҳамда улар томонидан ўз вазифаларини бажариш тартиби белгиланмаган.

Президентимиз Ислам Каримовнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 12 ноябрдаги қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" мавзусидаги маърузасида "Экологик назорат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни лойиҳасини ишлаб чиқиш юзасидан қонунчилик ташаббуси илгари сурилди.

санитария-эпидемиология назорати маркази, фуқаролик жамиятини ўрганиш институти, табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси, соғлиқни сақлаш бошқармалари вакиллари, олий ўқув юрталарининг эколог олимлари, талабалар, нодавлат нотижорат ташкилотлари, фуқаролар йиғинлари фаолларидан иборат 4000 нафарга яқин киши иштирок этиб, мазкур қонун лойиҳасини такомиллаштиришга қаратилган 70 дан ортиқ тақлиф билдирилди.

Дарҳақиқат, "Экологик назорат тўғрисида"ги қонуннинг қабул қилиниши нодавлат нотижорат ташкилотларининг экологик хавфсизлигини таъминлашдаги иштирокини кучайтирибгина қолмай, уларнинг бу борадаги ўрнини мустаҳкамлайди ҳамда масъулиятини оширади. Бу эса, ўз навбатида, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг сайловолди Платформасида белгиланган "Ўзбекистон халқига хос маънавий-миллий анъаналар ва қадриятларнинг ифодаси бўлган фуқаролар ўзини-ўзи бошқариш органлари, маҳаллалар, нодавлат нотижорат ташкилотлар ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари янада ривожлантирилишини ва уларнинг ҳуқуқий мақоми оширилишини қўллаб-қувватлаш, Ўзбекистон табиатига, бой табиий ресурсларига нисбатан асраб-авайлаб муносабатда бўлишни, улардан ҳозирги ва келгуси авлодлар манфаатлари йўлида оқилona фойдаланилишини таъминлаш, экологик хавфсизликни, айниқса, миллатнинг соғлиги ва генофондини ҳимоя қилиш мақсадларида табиий фалокатларга дучор бўлиши мумкин бўлган зоналарда яшовчиларнинг соғлиги ва генофондини ҳимоя қилиш мақсадларида экологик хавфсизликни таъминлашга қўмаклашиш" каби вазифалари билан ҳамоҳангдир.

Жуманазар ОТАЖОНОВ, ЎЗМТДП фракцияси аъзоси

гик тоза технологияларни жорий этишни назорат қилиш ҳамда кенг қўлланма тадбирларни амалга ошириш каби вазифалар белгиланмоқда.

"Экологик назорат тўғрисида"ги қонун лойиҳасида кўзда тутилган ушбу мақсад ва вазифаларнинг аниқ ҳуқуқий нормаларини белгиллаш, қонун лойиҳасини маромига етказиш мақсадида экспертлар гуруҳининг иш режасига асосан 2011 йилнинг февраль-март ойларида мамлакатимизнинг барча ҳудудларида турли тадбир, давра суҳбати ва учрашувлар ўтказилди. Унда Ўзбекистон экологик ҳаракати, "Қамолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, "Маҳалла", "Соғлом авлод учун", "Нуроний" жамғармалари, ЎЗНТМА, давлат

Президентимиз Ислам Каримовнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг 2010 йил 12 ноябрдаги қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" мавзусидаги маърузасида "Экологик назорат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни лойиҳасини ишлаб чиқиш юзасидан қонунчилик ташаббуси илгари сурилди.

Ушбу қонун лойиҳаси атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш ва бошқа экологик муаммоларни ҳал этишда фуқаролик жамияти институтлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари, шу жумладан, фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқариш органлари иштирокининг ҳуқуқий асосларини яратиш, уларнинг мазкур соҳадаги давлат дастурлари ва бошқа экологик муаммоларни ечишдаги ўрни ва ролини кучайтиришга қаратилганлиги билан муҳим аҳамият касб этади.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида Концепцияда белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда "Экологик назорат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳаси ишлаб чиқилди ва қуйи палатада биринчи ўқишда қабул қилинди. Унда атроф-муҳитни ифлослантириш, фуқаролар ҳаёти ва саломатлигига хавф солиши мумкин бўлган вазиятларни кузатиш, олдиндан оғохлантириш ва назоратнинг самарали тизимини яратиш, шунингдек, жамоатчилик назоратини амалга ошириш тизимини такомиллаштириш, нодавлат нотижорат ташкилотлари, фуқаролик жамиятининг бошқа институтларини атроф-муҳит муҳофазаси соҳасидаги муҳим давлат дастурларини бажаришда кенг қўлланма иштирокини таъминлаш каби мақсадлар кўзда тутилмоқда.

Бундан ташқари мазкур қонун лойиҳасида атроф-муҳит муҳофазасини таъминлаш тизимидаги қонунчилик талабларини бузганлик учун давлат органлари мансабдор шахсларининг жавобгарлигини кучайтириш, ҳўжалик юритувчи субъектлар ва бошқа муассасаларнинг соҳага оид қонун ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар, шу жумладан, табиий ресурслардан самарали фойдаланиш ва ишлаб чиқаришга эколо-

ДЕМОКРАТИК ИСЛОХОТЛАРНИНГ НАВБАТДАГИ БОСҚИЧИ

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ЯНАДА ФАОЛЛИК ТАЛАБ ЭТАДИ

ЎЗМТДП Наманган вилояти Кенгашининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Президентимиз Ислам Каримовнинг Парламент палаталарининг қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" мавзусидаги маърузасидан келиб чиқадиган, партия олдига турган дозарб вазифалар ва ишқиболдаги режалар атрофлича муҳокама қилинди.

Йиғилишда Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси маъруза қилди.

Давлатимиз раҳбари тақдим этган Концепцияда белгиланган давлат бошқарувини янгиллаш ва мамлакатни модернизация қилишда парламентни янада ривожлантириш, сиёсий партияларнинг жамиятдаги ролини кучайтиришга қаратилган ўзгаришлар зиммаимизга катта масъулият юклайди. Қолаверса, муҳтарам Юртбошимиз маърузасида илгари сурилган қатор қонунчилик ташаббуслари ЎЗМТДПнинг барча даражадаги депутатлари ва фаолларида янги ҳаёт ишлаш ва алоҳида фаол-

лиқни талаб этади. Шу нуктаи назардан ЎЗМТДПнинг жойлардаги партия ташкилотлари ўз фаолиятларини тубдан яхшилашнинг давр тақозо этаётган. Агар партиянинг Чуст, Норин, Чортқ ва Янгиқўрғон туман Кенгашларининг жорий йил биринчи чорагида олиб борилган фаолиятини танқидий таҳлил этадиган бўлсак, уларда ўсиш суратларининг сезилмаётганлигига гувоҳ бўламиз.

Бунда асосий сабаб ушбу туман Кенгашлари томонидан ЎЗМТДП сайловолди платформасида белгиланган вазифалар ижросига бағишланган тарғибот-ташвиқот тадбирлари ўтказишда сусткашликка йўл қўйилганлигидир.

Яна бир муҳим масала, Наманган вилоят партия ташкилоти туман, шаҳар ва бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини тубдан кучайтиришга қаратилган амалий қарорлар қабул қилишда заифлик қилмоқда. Шунингдек, ЎЗМТДПдан маҳаллий Кенгашларга сайланган халқ вакиллари бирлаштирган депутатлик гуруҳлари фаолиятини жонлантириш, уларнинг электоратимиз манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган долзарб масалаларни туман ва шаҳар Кенгаши сессиялари кун тартибига олиб чиқишдаги фаоллигини кучайтириши зарур.

Йиғилиш сўнггида партия вилояти Кенгашининг барча бўғинлари ишини янада кучайтириш ва такомиллаштириш борасида тегишли чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Орифжон ЖўРАЕВ, ЎЗМТДП Наманган вилояти Кенгаши "Ёшлар қаноти" фаоли:

– Концепцияда илгари сурилган ғоя ва фикр-мулоҳазалар мустақиллигимизни мустаҳкамлаш, хал-

қимизнинг фаровон келажагини таъминлаш, юртимизни тараққий этган мамлакатлар қаторига олиб чиқишда муҳим омил бўлиши шубҳасиз. Шундай экан унда белгиланган вазифаларни аҳолининг турли қатламлари, айниқса, ёш авлод орасида кенг тушунтириш муҳим аҳамият касб этади. Шу боис "Ёшлар қаноти" томонидан ёшлар ўртасида қўллаб-қувватлаш, давра суҳбати ва семинарлар ўтказиб бориш уларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллиги орттиришига самарали таъсир кўрсатади.

Абдулҳамид ЯКУБОВЕВ, халқ депутатлари Уйчи туман Кенгаши депутати:

– Давлатимиз раҳбари маърузасида белгиланган устувор йўналишлар ва қонунчилик ташаббусларининг туб мазмун-моҳияти, унда илгари сурилган ғояларнинг юртимиз тараққиёти йўлида нақадар юксак ва муҳим аҳамият касб этиши ҳақида аҳолининг турли қатламлари орасида тарғибот-ташвиқот, тушунтириш ишларини олиб бориш партия фаолларининг асосий вазифасига айланган. Бу борада туман Кенгаши депутатлик гуруҳи томонидан ҳам, депутатлар, сиёсатчилар, ҳуқуқшунослар ва бошқа соҳа вакилларида иборат тарғибот гуруҳлари тuzилган бўлиб, улар томонидан жойларда кенг микёсда саъй-ҳаракатлар олиб боришмоқда. Бугунги йиғилишда эътироф этилганидек, бу борадаги ишларимизни янада жонлантиришимиз лозим.

ЎЗ МУХБИРИМИЗ

● ЁШЛАР ФЕСТИВАЛИ

СЕНГА ЖОНИМ ФИДО, ВАТАН

ШИОРИ ОСТИДА АНДИЖОНДА ЎТКАЗИЛГАН ТАДБИР ИШТИРОКЧИЛАР ҚАЛБИДА ВАТАНГА МУҲАББАТ, ИСТИҚЛОЛГА ШУКРОНАЛИК ХИССИНИ УЙЎТДИ

Ҳар бир ватон учун она ва Ватан ягонадир. Шу боис ҳар бир қалбда Ватанининг ҳақиқий фарзанди бўлишга интилиш, ҳаёти шу қадрдон тупроқ билан чамбарчас боғлиқлигини теран ҳис этган ҳолда унга муносиб фарзанд бўлиб камол топиш каби эзгу туйғулар яшайди.

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Андижон вилояти Кенгаши томонидан "Сенга жоним фидо, Ватан" шиори остида ўтказилган ёшлар фестивали ҳар бир иштирокчи қалбида Ватанга муҳаббат, истиқлолга шукроналик ҳиссини уйғотди, десак муволафа бўлмайди. Андижон шаҳридаги "Соғлом авлод" спорт мажмуасида ЎЗМТДП вилоят Кенгаши "Ёшлар қаноти", вилоят ҳокимлиги ва "София" саройи маъмурияти билан ҳамкорликда бўлиб ўтган фестиваль чинакам ёшлик ва гўзаллик айёмига айланди.

Тадбирни ЎЗМТДП Андижон вилояти Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси Қомилжон Отахонов кириш сўзи билан очиб, барчани қизгин мувоҳабод этди.

"Сенга жоним фидо, Ватан", "Ёшлар эртанинг эгалари", "Хизма-

тингдаман, Ватан" каби шиорлар билан байрамона безатилган мажмуада 17 мингдан зиёд томошабин жам бўлган, юртимиз чиройини мадҳ этувчи шеърлар ўқиб, қўшиқлар янграган пайтда ҳар бир томошабин юрагида ажиб туйғуларни уйғотгани шубҳасиз. Бу мунаввар лаҳзаларда кексалар Ватан тушунчаси муқаддас эканини яна бир қарра кўнглидан ўтказган бўлса, ёшлар шу бекиёс замин фарзанди эканлигидан чексиз фخرланиш туйғусини ҳис этди. Байрамона кайфиятга уйғун ҳолда Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясига аъзо бўлишга хайрихолик билдирган санъаткорлар – ёш истеъодларнинг "Нихол" мукофоти совриндори Ёдгор Мирзаёнов ҳамда Термиз шаҳрида ўтказилган "Баркамол авлод-2011" спорт мусобақасида фаол иштирок этган Темур Абду-

хошимов, Умиджон Абдуллаев, Гулнора Акбаровага партиянинг аъзолик гувоҳномаси ва эсдалик дипломлари тантанали тарзда топширилди.

Фестивалга таширф буюрган ЎЗМТДП Фарғона вилояти Кенгаши "Ёшлар қаноти" фаоллари бу каби фестивалларнинг партия ғояларига хайрихошлар сонини оширишда ўрни бекиёс эканини таъкидладилар. Жумладан, ЎЗМТДП Фарғона вилояти Кенгаши "Ёшлар қаноти" етакчиси Абборбек Хусайнов тадбир ёш авлод вакиллари она Ватан, тинчлик ва юрт тараққиёти учун янада шижоат билан меҳнат қилишга ундашни эътироф этди.

Эстрада хонандаларининг тадбир доирасида Ватанга муҳаббат ва мустақиллиқни тараннум этувчи тароналари ёшлар кайфиятини янада кўтаришга хизмат қилди.

Фестивалдан сўнг иштирокчи ёшларнинг фикр-мулоҳаза ва таасуротлари билан қизикди.

Малоҳат СОЛИБОЕВА, ЎЗМТДП Жалақудуқ туман Кенгаши "Ёшлар қаноти" етакчиси:

– Фестиваль шахсан менда жуда

катта таассурот қолдирди. Унда аждодларимиздан қолган бой меросимиз, урф-одатларимиз, миллий анъана ва қадриятларимизни асрашдек эзгу мақсад кўзда тутилган. Бундай тадбирлар биз ёшларнинг ўз олдимизга қўйган мақсадларимизни рўёбга чиқаришимизда маънавий куч беради. Биз ёшлар ана шундай имкониятлардан унумли фойдаланишимиз, келажақда ўз соҳамизнинг етук мутахассиси, юртимизнинг муносиб фарзанди бўлишга интилишимиз лозим.

Сардор ДАМИНОВ, ЎЗМТДП Андижон вилояти Кенгаши "Ёшлар қаноти" етакчиси:

– Ёшларимизга давлатимиз раҳбари раҳнамолигида катта эътибор қаратилмоқда. Аънамага айланган "Сенга жоним фидо, Ватан" шиори остида ўтказилаётган мазкур тадбир мамлакатимиз мустақиллигининг йигирма йиллигини муносиб қарши олиш, ёшларни юрт тинчлиги, Ватан тараққиёти, халқ фаровонлиги йўлида бирлаштириш, уларнинг етакчилиги ва ташаббускорлик маҳоратини оширишга қўмаклашиш мақсадида ташкил этилди. Бугунги фестивалдан сўнг иштирокчи тенгдошларимиз қалбидан Ватанга содиқ фарзанд бўлиш, фахр-ифтихор туйғуси жўш уриши шубҳасиз.

Қамолддин САИДУЛОВ, "Milliy tiklanish" мухбири

ҲУРМАТЛИ ПАРТИЯДОШЛАР!

2011 йилнинг

иккинчи ярим йиллиги учун обуна бўлишга шошилинг!

Нашр кўрсаткичи – 158

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

● МУАММО ВА ЕЧИМ

Ёшларнинг тарбиясига чуқур таъсир кўрсатадиган замонавий қаҳрамон образи кино экранларимизда ҳали яратилгани йўқ. Суратга олинаётган аксрият фильмларда киночиларимизнинг бугунги куннинг ҳақиқий манзараси, унинг ўткир муаммоларини чуқур ҳис эта олмаслиги, оддий одамлар ҳаётидан узоқлашиб қолгани сезилиб туради.

Ислом КАРИМОВ

МИЛЛИЙ КИНО

ЁШЛАР МУҲОКАМАСИ МАРКАЗИДА БЎЛДИ

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши "Ёшлар қаноти", Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзМТДП фракцияси ҳамда Ўзбек Миллий академик драма театри ҳамкорлигида "Бугунги миллий киноларимиз ёшлар нигоҳида" мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони ходимлари, партия "Ёшлар қаноти" фаоллари, театр ва кино актёрлари, киношунос олимлар ва ОАВ вакиллари иштирок этди.

Тадбир ёшларни миллий қадрият,

бугунги ёшлар руҳиятига таъсири ҳақида атрофлича фикр юритдилар. Оммавий маданият нисбатан камайганлиги, яратилаётган қаҳрамонлар характерида миллий қадрият, аъёна ва урф-одатларимизга хос хусусиятлар етарлича акс этмаётгани, жаргон ва шевачиликка йўл қўйилаётган

нига алоҳида эътибор қаратди.

– 2000-2010 йиллар давомида юрти-мизда жами 283 та кино ва видеофильм ишланган бўлиб, шундан 93 таси давлат буюртмаси асосида, қолган 190 таси хусусий киностудияларнинг маблағлари ҳисобидан яратилди, – дейди "Ўзбеккино" миллий агентлиги бош мухаррири Гофур Эшмуродов. – Шунингдек, "Ўзбеккино" миллий агентлиги буюртмаси бўйича кейинги ўн йил мобайнида жами 603 та ҳужжатли фильм ишланди. Ушбу фильмлар ижтимоий-сиёсий, спорт ва ватанпарварлик, халқроқ муносабатлар, илм-фан, техника тараққиёти ҳамда маданият, санъат, миллий ҳунармандчилик, маънавият ва маърифат каби мавзуларда яратилган.

Мамлакатимизда болалар учун мўлжалланган мультипликацион фильмлар яратиш ҳам кенг йўлга қўйилган. Бунинг натижасида ўзбек халқ достонлари, эртаклари, ривоят ва афсоналари асосида яратилган "Алпомиш", "Тумарис", "Спитамен", "Семурғ-Бахт қуши", "Уч ўрток" каби мультфильмлар ўз томошабинини топди.

Тадбирда ёшлар Ўзбекистон халқ артистлари Тўти Юсупова, Мухаммадали Абдуқундузов ҳаёти ва ижоди, шунингдек, театр ҳамда кино санъатининг машаққатли, шу билан бирга қизиқарли жараёнлари ҳақида атрофлича маълумот олдилар.

Эргаш ХЎЖАЕВ,

"Milliy tiklanish" мухбири

анъана, урф-одат ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашда миллий кино фильмларнинг таъсири, шунингдек, соҳа мутахассислари билан ўзаро фикр алмашиш, миллий сериаллар яратишдаги мавжуд муаммолар ва уларни бартараф этиш чора-тадбирларини амалга оширишга доир масалаларни муҳокама қилиш мақсадида ташкил этилди.

Тадбирда сўзга чиққанлар ёшлар аудиториясига мўлжалланган кинофильм ва сериаллар миллий менталитетимизга мос бўлиши, ижтимоий-тарбиявий аҳамияти, маънавий мезонлари ҳамда

бой ва бетакрор эстетик, маънавий-маърифий меросини акс эттириш долзарб масалалардан бири эканлиги алоҳида таъкидланди. Шунингдек, фильм ва сериалларда миллий хавфсизлик, ижтимоий сиёсий барқарорликка таҳдид солувчи, беҳаёлик, зўравонлик, шафқатсизлик, уруш-жанжал, жоҳиллик, кашандалик ва спиртли ичимликларни ичши каби зарарли иллатларни тарғиб қилувчи, фарзандларимиз, ака-ука, опа-сингилларимиз тарбиясига салбий таъсир этувчи, одоб меъёрларига зид саҳна кўри-нишлари, киномахсулот ва дастурларни

(Давоми. Боши 1-бетда)

● ЎЗ-ЎЗИНИ ТАНҚИД

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" номли маърузасидан сўнг сиёсий партиялар ўз фаолиятини сарҳисдоқ қилиши, ютуқ, камчилик ва муаммоларни танқидий таҳлил этиши ҳамда муайян ҳулосалар чиқаришлари талаб этилмоқда.

Таъкидлаш жоизки, ҳар бир партиянинг нуфузи ва салоҳияти аъзоларининг фаоллиги, ташаббускорлиги ҳамда сиёсий майдондаги фаолиятининг кўзгуси бўлмиш тадбирларнинг мазмун-моҳияти, таъсири ва самараси муҳим аҳамият касб этади. Шу нуқтаи назардан ЎзМТДП МК Ижроия Қўмитаси ва барча ҳудудий кенгашлар томонидан жойларда турли мавзуларда мунтазам ўтказилаётган тадбирларнинг нафақат сон, балки сифат ва савия жихатдан ҳам яхшилашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Албатта, ушбу мақсадларни амалга оширишда ЎзМТДП энг аввало аъзолари, хайрихоҳлари ва тарафдорларига таянади. Демак, олдимизда қилиниши зарур бўлган ишлар талайгина, буларнинг барчаси ҳар бир партия аъзосидан алоҳида фаоллик талаб этади.

Бухоро вилояти партия ташкилотлари томонидан бу борада ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, Қоровулбозор, Олот, Вобкент туман Кенгашларида бу борада маълум тажриба тўпланган. Аммо вилоятдаги айрим партия ташкилотлари етакчилари ишини

ФАОЛИЯТИМИЗ САМАРАДОРЛИГИ АМАЛИЙ ИШЛАРДА НАМОЁН БЎЛАЯПТИМИЗ?

АЙРИМ ПАРТИЯ КЕНГАШЛАРИ ЕТАКЧИЛАРИДА ПАРТИЯВИЙ ИШ ТАЖРИБАСИ ВА ЗАРУР СИЁСИЙ МАЛАКАНИНГ ЕТИШМАСЛИГИ АМАЛИЙ ФАОЛИЯТИМИЗГА ЖИДДИЙ САЛБИЙ ТАЪСИР КЎРСАТМОҚДА.

қониқарли деб бўлмайди.

Ромитан – Бухоро вилоятининг йирик туманларидан бири. Бу қадимий гўшада 115 мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Туманда юзлаб корхона, ташкилот, тадбиркорлик субъектлари ва фермер хўжаликлари фаолият кўрсатаёпти. Бу далилларни келтиришдан мақсад партия сафини янги аъзолар ва хайрихоҳлар билан кўпайтириш имконияти мавжудлигини таъкидлашдир. Хўш, партия туман Кенгаши аъзоларининг бугунги фаолияти қўйилаётган талабларга жавоб берадими? Мазкур маҳаллий ташкилотда амалга оширилаётган ишлар сони, сифати ва салоҳияти қай даражада?

Афсуски, ЎзМТДП Ромитан туман Кенгаши фаолиятида мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш ўрнига ўзи бўларчиликл ва лоқайдлик ҳолатини кузатиш мумкин. Зеро, партия аъзолари сони 2010 йил январь ойида 335 нафарни ташкил этган бўлса, 2011 йил февраль ойида ҳам ушбу рақам ўзгармаган. Бундан ташқари бошлангич партия ташкилотлари сони жихатдан ҳам вилоятда энг куйи (12 та) ўринни эгаллаб

турибди. Холбуки, аҳолиси 20 мингдан сал зиёдроқ Қоровулбозор туманида бу кўрсаткич 16 тани ташкил этмоқда. Шу ўринда савол туғилади, мана шундай катта туман ҳудудини

ган туман Кенгаши депутатларининг ҳисоботларига кўзимиз тушмади. Бундан ҳулоса шуки, депутатлик гуруҳи томонидан марказда қабул қилинаётган қонунлар жойларда қабул қили-

путатлик гуруҳи ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаши лозим. Қолаверса, партия сафини замон талабига чуқур англайдиган, мамлакатимиз миллий манфаатлари учун жон куй-

Партия туман кенгаши қисқа фурсатларда БПТлар фаолиятини тубдан яхшилаши ҳамда партия ташкилотлари билан депутатлик гуруҳи ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаши лозим. Қолаверса, партия сафини замон талабига чуқур англайдиган, мамлакатимиз миллий манфаатлари учун жон куйдиришга қодир, билимдон ва зукко кадрлар билан тўлдириб бориш ҳам бугуннинг муҳим масаласи ҳисобланади.

12 та БПТ билан қамраб олиш мумкинми? Йўқ, албатта.

Шунингдек, халқ депутатлари Ромитан туман Кенгашига ЎзМТДПдан 5 нафар депутат сайланганлиги айрим бошқа ҳудудий ташкилотларга солиштирилганда ижобий натижа ҳисобланади. Лекин, ана шу депутатлар гуруҳи ҳам туман кенгаши сессияларида ЎзМТДП электорати манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган масалаларни кўтариб чиқишда сусткашликка йўл қўйишяпти. Қолаверса, туман Кенгаши раиси ўринбосари Н.Умуровнинг ҳужжатлар жамланмасида партиядан сайлан-

наётган қарорлар тарғиботи, уларнинг ижросини назоратга олиш каби ишларни янада кучайтириш зарур. Мазкур масалада эса ЎзМТДП Ромитан туман Кенгаши бош-қош бўлиши лозим. Айни кунда эса икки ўртадаги ҳамкорлик талаб даражасида эмас.

Айрим партия Кенгашлари етакчиларида партиявий иш тажрибаси ва зарур сиёсий малаканинг етишмаслиги амалий фаолиятимизга жиддий салбий таъсир кўрсатмоқда.

Партия туман кенгаши қисқа фурсатларда БПТлар фаолиятини тубдан яхшилаши ҳамда партия ташкилотлари билан де-

диришга қодир, билимдон ва зукко кадрлар билан тўлдириб бориш ҳам бугуннинг муҳим масаласи ҳисобланади. Дарвоқе, бу муаммолар биргина Ромитан туман Кенгашига эмас, Бухоро вилоят Кенгашининг бир қатор ташкилотларига ҳам таллуқлидир.

Алқисса, ишлаш учун барча имкониятлар бор, гап ўзимизда. Умидлар рўёби учун яхши ниятнинг ўзи камлик қилади, унга фидойилик ҳамда хоҳиш ва истак қўшқанот бўлмоғи керак.

Маннон ОТАБОЙ,
"Milliy tiklanish" мухбири

● ТАНЛОВ

ДОНОЛИК ВА ТАШАББУСКОРЛИК

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ ЖАРАЁНЛАРДА ФАОЛ ИШТИРОК ЭТИШГА УНДАЙДИ

Мамлакатимиз ёшлари, хотин-қизлари орасидан истеъдод эгалларини кашф этиш, уларнинг маънавий, ҳуқуқий ва сиёсий маданиятини юксалтириш, сиёсий етакчиларни шакллантириш ҳамда қўлаб-қувватлаш мақсадида уч йилдан буён Қорақалпоғистон Республикаси ва республикамизнинг барча ҳудудларида "Доналик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" кўрик-танлови ўтказиб келинмоқда.

ХОРАЗМ. ЎзМТДП Хоразм вилояти Кенгаши "Аёллар қаноти" томонидан мазкур кўрик-танловнинг вилоят босқичи ўтказилди. ЎзМТДП МК Ижроия Қўмитаси хотин-қизлар ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш масалалари бўлими, ЎзМТДП Хоразм вилояти Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони, шаҳар ва туман Кенгашлари Ижроия Қўмитаси ходимлари, партия фаоллари ва ОАВ вакиллари иштирок этган кўрик-танловда вилоятнинг туман босқичи ғолиблари беллашдилар.

Танловда ЎзМТДП Кўшқўпир туман Кенгаши вакили Д.Тангриберганава биринчи ўринни эгаллаб, республика босқичига йўлланма олди. – "Доналик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" республика кўрик-танловининг вилоят босқичи таассуротларга бой бўлди, – дейди ЎзМТДП МК Ижроия Қўмитаси хотин-қизлар ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш масалалари бўлими бошлиғи Ханифа Зокирова. Бевоқифа кўрик-танлов ҳақида гапирадиган бўлсак, кўшқўпирлик Дилдора Тангриберганава ўзидаги бор қобилият ва иқтидорини тўлиқ намойён қила олди, дейиш мумкин.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ. "Доналик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" кўрик-танловининг Тошкент вилояти босқичи ЎзМТДП Дастури ва сайловолди Платформасида назарда тутилган мақсад ва вазифалар ижроси, билимли ва малакали хотин-қизларнинг қонунчилик, ижро ва бошқарув ҳокимияти тармоқларидаги фаолияти, ҳуқуқий ва сиёсий ташаббусларини рағбатлантириш ҳамда партия кадрлар захирасини мустаҳкамлашга қаратилди.

– ЎзМТДП Марказий Кенгаши "Аёллар қаноти" ташаббуси билан аъёнавий тарзда ўтказиб келинаётган "Доналик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" республика кўрик-танлови хотин-қизлар орасидан истеъдодли, қобилиятли сиёсий етакчиларни аниқлашга хизмат қилмоқда, – дейди ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси раисининг хотин-қизлар ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш масалалари бўлими ўринбосари Шоира Умарова. – Бу гапга танлов ҳам аёлларимиз ўз маҳорати ва билимини тўлиқ намойиш этиш, партия сафини ҳуқуқий-сиёсий жиҳатдан етук кадрлар билан тўлдириш имкониятини яратиши шубҳасиз.

Танловнинг вилоят босқичига етиб келган 14 нафар хотин-қиз 3 та шарт бўйича сиёсий-ҳуқуқий саводхонлигини яна бир бор синовдан ўтказди. Жумладан, "Ўзини таништириш маҳорати" шартни бўйича иштирокчилар ўзлари ҳақида атрофлича маълумот бердилар. Иккинчи шартда қатнашчилар ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ва маънавий соҳаларга оид 2 та саволга 3 дақиқа ичида жавоб қайтаришди. "Агар мен депутат бўлсам..." мавзусидаги учинчи шартга кўра қизлар ўз сайловолди лойиҳаларини намойён этишди.

Танловда ЎзМТДП Қибрай туман Кенгаши вакили Ниғора Турдиева республика босқичи йўлланмасини қўлга киритди.

ЖИЗЗАХ. – Кўрик-танловда иштирок этиш истагини билдираётган хотин-қизлар сафи йилдан-йилга кўпайиб бормоқда, – дейди "Доналик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" республика кўрик-танловининг вилоят босқичида сўзга чиққан ЎзМТДП Жиззах вилояти Кенгаши Ижроия Қўмитаси девон раҳбари Абдурахим Султонов. – Буни жорий йилда шаҳар ва туман босқичида юз нафардан ортиқ аёлларнинг фаол қатнашганидан ҳам кўриш мумкин. Ўнг муҳими, партияимиз аъзолари орасида билимли, маърифатли ва ҳуқуқий-сиёсий жиҳатдан етук хотин-қизларнинг сафи тобора кенгайиб бормоқда.

Танлов жараёнида иштирокчиларнинг мамлакатимизда кечаётган сиёсий жараёнлар, партиянинг мақсад ва гоёлари, депутатлик фаолияти ва сайлов кампаниясини ташкил этиш каби масалалардан қанчалик хабардор эканликлари ҳақамар ҳайъати томонидан баҳолаб берилди.

Тадбир сўнггида Фаллаорол тумани шарафини ҳимоя қилган Барно Болтаева биринчи ўринга муносиб деб топилди ва танловнинг республика босқичида иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлди.

НАВОИЙ. Кармана туманида ўтказилган "Доналик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" республика кўрик-танловининг Навоий вилоят босқичида сўзга чиққан ЎзМТДП МК Ижроия Қўмитаси хотин-қизлар ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш масалалари бўлими етакчи мутахассиси Зебо Неъматжонова хотин-қизлар истеъдоди, билим ва интилишларини рўёбга чиқаришга қаратилган бу каби маънавий-маърифий тадбирлар уларнинг нафақат оила, балки ижтимоий-сиёсий жараёнлардаги иштирокининг ортишига ҳам хизмат қилаётганлигини алоҳида таъкидлади.

Танлов доирасида Республика "Хунарманд" уюшмаси Навоий вилоят бўлими томонидан тайёёрланган миллий ҳунармандчилик санъати намуналари кўргазмаси иштирокчиларда катта қизиқиш ва таассурот уйғотди.

Танловнинг вилоят босқичида биринчи ўринни қўлга киритган ЎзМТДП Навбахор туман Кенгаши "Аёллар қаноти" фаоли Зиннуро Муродова республика босқичига йўлланма олди.

ҚАШҚАДАРЁ. Қарши шаҳридаги М.Тошмухаммедов номли вилоят мусикали драма театрида Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Қашқадарё вилояти Кенгаши "Аёллар қаноти" томонидан "Доналик ва ташаббускорлик — сиёсий етакчилик мезони" республика кўрик-танловининг вилоят босқичи ўтказилди. Унда ЎзМТДП Қашқадарё вилояти Кенгаши аъзолари ва вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси девони ходимлари, партия туман ва шаҳар Кенгашлари Ижроия Қўмитаси раислари, ЎзМТДПдан сайланган туман, шаҳар ва вилоят Кенгашлари депутатлари, ЎзМТДП Қарши шаҳар бошлангич партия ташкилоти раҳбарлари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди.

Тадбирда сўзга чиққанлар мазкур кўрик-танлов хотин-қизларнинг сиёсий-ҳуқуқий, маънавий-маърифий фаоллигини ошириш, ижтимоий жараёнларда ўз ўрнига эга бўлишда ҳар жиҳатдан фойдали бўлаётганлигини алоҳида таъкидладилар.

Кўрик-танловнинг вилоят босқичида иштирок этган хотин-қизлар ўз билим ва маҳоратларини яна бир бор синовдан ўтказиш имкониятига эга бўлди.

Танловда ғолиб чиққан ЎзМТДП Чирокчи туман Кенгаши вакили Сарвиноз Аҳмедова республика босқичида Қашқадарё вилояти шарафини ҳимоя қиладиган бўлди.

Шунингдек, танловда иштирокчилар орасидан "Энг ташаббускор иштирокчи", "Энг билимдон иштирокчи", "Энг зукко иштирокчи", "Энг ёш, фаол иштирокчи", "Энг иқтидорли иштирокчи", "Энг назокатли иштирокчи", "Энг доно иштирокчи", "Энг шижоатли иштирокчи" номинациялари бўйича ҳам ғолиблар аниқланди.

ЎЗ МУХБИРИМИЗ

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

МУСТАҚИЛЛИКНИНГ 20 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Этироф этиш керакки, ёшларимизнинг соғлом ва баркамол бўлиб вояга етиши, замонавий билимларни эгаллаши учун давлат ва жамият томонидан етарли ҳуқуқий база яратилганлиги мамлакатимизда мустақил фикрлайдиган, замонавий янгилик ва технологияларни ўзлаштиришга қодир, миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида камол топаётган маънавий етук ва жисмоний баркамол ёшларни тарбиялашнинг мукамал тизимини яратиш имконини бермоқда.

тунги вақтга тўғри келмоқда. Шу боис Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига киририлган қўшимчаларга мувофиқ тунги вақтда ота-онасидан бири ёки унинг ўринини босувчи шахснинг қузатувисиз ресторан, бар, клуб, дискотека, компьютер зали, интернет тармоғидан фойдаланиш бўйича хизматлар кўрсатишга жиҳозланган хоналар ёхуд кўнгил очиш (дам олиш) масканларига тегишли хоналарда ҳозир бўлишга йўл қўйганлик учун мазкур масканларнинг эгалари ёки шунга йўл қўйган уларнинг ходимларига энг кам иш ҳақининг ўн барава-

нинг онг ва қалбига таъсир этиб, уларни ёт гоёлар таъсирига тушиб қолишларидан асрашда фаол иштирок этади. Шу билан бирга партия ҳаётга кириб келатган мамлакатимиз ёш фуқароларини ҳар тамонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг ҳаётда муносиб ўрин топишлари учун зарур ҳуқуқий ва самарали механизмларни қўлайтириш тарафдоридир.

Ўзбекистон "Миллий тикла-ниш" демократик партиясининг ҳаракат дастурида ёшларга миллат ва юрт истиқболини белгилувчи улкан куч сифатида эътибор қаратилган.

Бугун мамлакатимиз аҳоли-

растлик ва экстремистик гоёларга қарши курашишда ташаббускорлик кўрсатиш устувор масалалар қаторида тура-

ОЛИЙ МАЖЛИС
ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА(Давоми.
Боши 1-бетда)

Ҳозирги кунда дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқариш масалалари жаҳонда алоҳида долзарблик касб этмоқда. Дастурий маҳсулотлар бутун ахборот-коммуникация соҳасини ривожлантиришнинг асоси ҳисобланади, ахборот хавфсизлигини таъминлашга кўмаклашади, миллий иқтисодиётлар инновацион ривожланишининг жуда муҳим шарт бўлиб, глобаллашув шароитларида мамлакатнинг рақобатбардошлигини таъминлайди.

Эшитувдан қўзланган мақсад – ахборот технологиялари бозорининг муҳим қисми бўлган дастурий таъминот индустриясини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг оптимал йўлларини муҳофаза қилиш ва мамлакатимиз дастурий маҳсулотлар индустриясини ривожлантиришнинг қонунчилик асосларини такомиллаштириш юзасидан тақдирлар ишлаб чиқишдан иборат эди.

Тадбирда барча сиёсий партиялар фракцияларининг ва Ўзбекистон экологик ҳаракатидан сайланган депутатлар гуруҳининг аъзолари, Вазирилар Маҳкамаси, Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идораларнинг вакиллари иштирок этдилар.

Парламент аъзолари Ўзбекистон Республикасининг "Ахборотлаштириш тўғрисида"ги, "Муаллифлик ҳуқуқи ва турдош ҳуқуқлар тўғрисида"ги қонунлари ҳамда бошқа қонун ҳужжатларининг нормалари давлат бошқаруви органлари томонидан ижро этилишининг боришини, дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқаришнинг, ахборот технологиялари бозорининг бугунги ҳолати ва уларни ривожлантириш истиқболларини атрафчи муҳофаза қилдилар.

Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги бош директори Х.Муҳитдинов ўз маърузасида таъкидладики, мустақиллик йилларида Ўзбекистонда АКТни ривожлантиришнинг тегишли норматив-ҳуқуқий базаси яратилди. Хусусан, шу давр ичида ушбу соҳага тегишли 11 та қонун, 3 та фармон, мамлакат Президенти ва Вазирилар Маҳкамасининг 40 дан ортиқ қарори қабул қилинди. Улар орасида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2002 йил 30 майда қабул қилинган "Компьютерлаштиришни янада ривожлантириш ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш тўғрисида"ги фармони ҳамда 2005 йил 8 июлдаги "Ахборот-коммуникация технологияларини янада ривожлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори алоҳида аҳамиятга эгадир.

Мазкур ҳужжатлар асосида дастурий маҳсулотларни шакллантиришга, ҳужжатлаштиришни бошқаришга, хавфсизлигини таъминлаш услублари ва воситаларига ҳамда бошқа масалаларга нисбатан қўйилмаган талабларни тавсифловчи 660 тадан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжат, 20 тадан ортиқ тегишли стандарт ишлаб чиқилди ва амалиётга жорий этилди.

Қабул қилинган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ дастурий маҳсулот ишлаб чиқарувчи корхоналарга солиқ ва бож соҳасида катта имтиёзлар берилди. Ушбу чора-тадбирлар дастурий маҳсулот бозори илдам ривожланишини рағбатлантирди. Чунинчи, агар 2005 йилда дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи компаниялар сони салкам 100 тани ташкил этган бўлса, 2011 йилга келиб, уларнинг сони 241 га етди. Дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқаришга доир ста-

тистика кўрсаткичлари, умуман олганда, ишлаб чиқариш ҳажми ўсиб бораётганлигидан далolat беради. 2007–2010 йилларда дастурий маҳсулотлар ишлаб чиқариш тўрт мартага кўпайиб, 2501,6 миллион сўмдан 12623,2 миллион сўмгача етди.

Мамлакатимизда ўз дастурий маҳсулотларимиз ишланмаларини тайёрлаш, уларнинг экспортини кўпайтириш, тадқиқот ишларини ташкил этиш ва ёш дастурчиларга ёрдам кўрсатиш мақсадида 2004 йилда Ёш дастурчилар тайёрлаш ва уларни қўллаб-қувватлаш маркази ташкил этилганлиги ҳамда у ҳозирги кунда самарали фаолият олиб бораётганлиги таъкидланди.

Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигининг ташкилий кўмағида 2005 йилнинг декабрида Ўзбекистон ахборот технологиялари корхоналари ва ташкилотлари уюшмаси таъсис этилди.

Тақдим этилган маъруза депутатлар томонидан муҳофаза қилиниши чоғида ва Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги раҳбарларининг депутатлар саволларига берган жавобларида Ўзбекистонда маҳаллий дастурий таъминот ишлаб чиқувчилари маҳсулотларининг кўлами йил сайин кенгайиб бораётганлиги таъкидланди. Машҳур ишлаб чиқариш фирмаларининг хорижий дастурий таъминоти Ўзбекистон бозорида реализация қилиниши ва унинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши билан бир қаторда мамлакатимизда хорижий дастурий маҳсулотлар билан рақобат қилишга қодир янги дастурий маҳсулотлар ишланмалари яратилмоқда.

Айни бир вақтда депутатларнинг фикрича, иқтисодиётнинг фавқуллодда истиқболли ушбу секторини ривожлантириш бора-бора, шу жумладан, Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги фаолиятида анчагина фойдаланилмаган имкониятлар мавжуд. Дастурий таъминот ва унинг экспорти бозори ҳажмлари хануз камлигича қолмоқда, дастурий таъминот соҳасида мамлакатимизда яратилган лицензияга эга ишланмаларнинг сони ҳам кам. Боз устига, амалиётда оффшор дастурлаш тизимлари бўйича дастурий таъминот ишлаб чиқарувчи юридик ва жисмоний шахслар ноқонуний ҳўжалик фаолияти юритаётганлиги ҳоллари учраб туради. Буларнинг барчаси мамлакатимизда жуда юқори савиядаги интеллектуал ва кадрлар имконияти мавжуд бўлган бир пайтда қатор ташкилий масалалар ҳал этилмаганлиги, ушбу фаолият соҳаси қонунчилик жиҳатидан етарли даражада аниқ регламентланмаганлиги соҳани ривожлантиришга тўқсинлик қилаётганлигини яна бир бор намоён этиди.

Қонун тартибига киритилган масаланинг муҳофазаси вақтидаги кескин мунозараларда Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партиясидан сайланган депутатлар дастурий таъминот ишлаб чиқувчиларини давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг асосий йўналишларини белгилаб берувчи қонун ҳужжати ишлаб чиқиш ва уни қабул қилиш фикрини баён қилдилар. Бунда таъкидландики, дастур тармоғини ривожлантиришнинг қудратли қонунчилик ва ташкилий базасини яратиш нафақат мамлакатимизда дастурий таъминот индустриясини янада ривожлантиришга, балки хорижий дастурий маҳсулотга бўлган тобеликни босқичма-босқич бар-тарф этишга ҳам хизмат қилади, бу эса глобаллашув жараёнлари чуқурлашиб бораётган шароитларда ахборот хавфсизлигини таъминлаш нуктаи назари-дан муҳим аҳамиятга эгадир.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзоларининг фикрича, дастурий таъминот бозорини янада ривожлантириш ва мамлакатимиздаги дастурлар ишлаб чиқувчиларни қўллаб-қувватлаш учун дастурий таъминот ишланмалари яратиш ва уларни етказиб бериш соҳасида давлат буюртмалари тизимидан фойдаланиш ҳам зарур. ЎзХДП вакилларининг таъкидлашича, айти барқарор давлат буюртмаси дастурий таъминот бозорини ривожлантириш имконини беради. Мазкур фракция аъзолари давлат буюртмалари миллий дастурий таъминот ишлаб чиқувчиларининг рақобатбардошлигини оширишнинг асосий воситаси эканлигига ҳақон амалиётдан мисоллар келтирдилар.

Ўзбекистон "Миллий тикла-ниш" демократик партияси вакиллари хорижда ишлаб чиқилган хорижий давлат рақобат қилишга қодир бўлган мамлакатимизда ишлаб чиқилган дастурий маҳсулотларни кўпайтириш зарурлигига алоҳида эътиборни қаратдилар. Улар таъкидлашдики, ушбу вазифани ҳал этишга дастурий таъминот индустриясига келатган инвестиция оқимини ҳуқуқий жиҳатдан рағбатлантириш кўмаклашади. Дастурий маҳсулотлар индустриясини ривожлантиришнинг давлат томонидан қўллаб-қувватлашнинг мақсади дастурий ишлаб чиқиш ва қабул қилиш бу борадаги муҳим чоралардан бири сифатида таъкид қилинди.

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси фракцияси аъзолари давлат, бизнес ва фуқаролик жамияти институтлари сай-ҳаракатларини бир-лаштириш дастурий индустрияни муваффақиятли ривожлантиришнинг жиддий омилларидан бири эканлигини таъкидла-дилар. Ҳозирги кунда ННТлар умумий вазифаларни амал-га оширишда давлат органларининг фаол шериклигига ай-ланиб бормоқда. Шунинг учун мамлакатимиз дастурий маҳсу-лотларининг рақобатбардошли-гини ошириш мақсадида Ўзе-бекистон алоқа ва ахборотлаш-тириш агентлиги билан ННТлар-нинг ҳамкорликдаги ишини яна-да кенгайтириш ва чуқурлаш-тириш зарур.

Ўзбекистон экологик ҳара-катидан сайланган депутатлар гу-руҳи аъзолари таъкидлашди-ки, Ўзбекистон алоқа ва ахбо-ротлаштириш агентлиги, АКТ соҳасида ишловчи миллий ко-мпаниялар ўз эътиборларини та-биати муҳофазаси қилиш соҳа-сидаги кескин вазифаларни, масалан, сувдан оқилана фой-даланиш, биологик хилма-хил-ликни ривожлантириш ва бо-шқа масалаларни ҳал этишда ҳозирги замон дастурий тизим-ларидан фойдаланишга эъти-борни қаратишлари керак.

Қонун тартибига киритилган масаланинг батафсил муҳо-фазаси вақтида баён этилган фикр-мулоҳазаларни ҳисобга олган ҳолда Қонунчилик пал-атаси тегишли қарор қабул қил-ди. Ушбу қарорда "Ахборотлаш-тириш тўғрисида"ги қонуннинг тегишли нормалари сўзсиз ба-жарилишини таъминлашга, мил-лий дастурий таъминот индуст-риясини ривожлантириш учун зарур бўлган мақбул иқтисодий муҳитни шакллантиришга, унинг экспорт салоҳиятини ошириш-га, шунингдек, мамлакат дасту-рий маҳсулотлар индустрияси-ни ривожлантириш таъмин-ловчи қонунчилик базасини яна-да такомиллаштиришга қара-тилган чора-тадбирлар ва та-всиялар назарда тутилди.

Ўзбекистон
Республикаси
Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси
Матбуот хизмати

АЖДОДЛАРГА МУНОСИБ ВОРИСЛАР

БУГУНГИ КУНДА ЁШ АВЛОДНИ АНА ШУНДАЙ ДАРАЖАГА ЕТИШЛАРИ УЧУН КЕНГ
ИМКОНИЯТ ВА ҲУҚУҚИЙ АСОСЛАР ЯРАТИЛМОҚДА

Асосий Қонунимизда ёшлар-нинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш энг катта қадрият-лардан бири сифатида мустақ-камлаб қўйилган.

Шу билан бирга "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги, Оила Кодекси, "Бола ҳуқуқларининг кафолат-лари тўғрисида"ги, "Вояга ет-маганлар ўртасида назоратсиз-лик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси тўғрисида"ги, "Таълим тўғрисида"ги, Қадрлар тайёрлаш Миллий дастури, "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида"ги, "Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги каби Қонун ва бош-қа қонуности ҳужжатлари ёш авлодни ҳуқуқ ва манфаатлари-ни таъминлаш, уларнинг барка-мол авлод бўлиб шаклланиш-ларида муҳим ҳуқуқий асос бўлмоқда. Ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар вояга етма-ганларнинг ғайриижтимоий ҳаракатлар содир этишларининг олдини олиш, билим олишлари, исдеъодларини ривожланти-ришлари ва бўш вақтларини мазмунли ташкил этишлари учун шароит ва имконият яратади.

Президентимиз Ислам Каримовнинг Ўзбекистон Рес-публикаси Конституциясининг 18 йиллигига бағишланган "Мамлакатимизни модернизация қилиш йўлини изчил давом эттириш – тараққиётимизнинг муҳим омилдир" номли маъ-рузасида таъкидланганидек: **"Авваламбор, болалар ва ёшларнинг ҳуқуқ ва манфа-атларини ҳимоя қилиш, уларни баркамол ривожлан-тиришнинг ҳуқуқий асосла-рини мустаҳкамлашга қара-тилган норматив-ҳуқуқий базани янада такомиллаш-тириш масалаларига алоҳи-да эътибор берилди.**

Бу борада, бугунги кун та-лабларидан келиб чиққан ҳолда, 600 тадан ортиқ нор-матив-ҳужжат тўлиқ инвен-таризациядан ўтказилди, уларнинг якуни бўйича амал-даги қонунлар ва бошқа нор-матив ҳужжатларга тегиш-ли ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди. Жумладан, Маъ-мурий жавобгарлик тўғри-сидаги кодексга вояга ет-маган болаларнинг жиноий муҳитга тортилишининг ол-дини олиш мақсадида ёшларга мўлжалланган тур-ли хил ҳордиқ чиқариш му-ассасалари раҳбарлари ва бо-шқа маъсул шахсларнинг ўрнатилган нормаларга риоя қилиш бўйича жавобгарли-гини кучайтириш ва ҳуқуқ тартибонли мустаҳкамлаш-га қаратилган қўшимчалар киритилди."

Таҳлиллар вояга етмаганлар-ларнинг ғайриижтимоий хатти-ҳаракатларига асосан, тунги вақтда турли кўнгил очар мас-канларда назоратсиз юришлар-и, спиртли ичимликлар истеъ-мол қилишлари сабаб бўлаёт-ганини кўрсатмоқда. Умуман ол-ганда вояга етмаганлар томо-нидан содир этилган жиноят-ларнинг ўттиз фоиздан ортиги

ридан ўн беш баробаригача миқдорда жарима солиниши кўзда тутилди.

Шунингдек, «Баркамол авлод йили»да қабул қилинган "Вояга етмаганлар ўртасида назоратсиз-лик ва ҳуқуқбузарликларнинг про-филактикаси тўғрисида"ги Қонун ҳам вояга етмаганларнинг назо-ратсизлиги, қаровсизлиги, улар-нинг ҳуқуқбузарлиги ёки бошқа ғай-риижтимоий хатти-ҳаракат содир этишга имкон бераётган сабаб ва шарт-шароитларни аниқлаш ҳамда бартараф этиш, яъна тар-тибдаги профилактика иши бил-ан биргаликда амалга ошири-ладиган ёшлар манфаатларига мос ижтимоий, ҳуқуқий, тиббий ва бошқа чора-тадбирлар тизим-ини яратишни назарда тулади. Ушбу Қонун вояга етмаганлар ўртасида криминоген вазиятни тубдан яхшилаш, вояга етмаган-ларнинг назоратсизлиги ва ҳуқуқбузарликлари профилакти-ка қилиш тизимидаги идора ва муассасаларнинг ўзларига юкла-тилган вазифаларини бажариш юзасидан маъсулиятини тубдан ошириш, болаларнинг девиант хулқ-атворини эрта аниқлаш ва бартараф этиш борасидаги тад-бирлар самарадорлигини яхши-лаш имконини беради.

Бундай қонунларни қабул қилиш жараёнида Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги фрак-цияси "Ёшлар бўш вақтларини турли хил кўнгилочар маскан-ларда эмас, балки кўпроқ таъ-лим-тарбия ва маданият, спорт масканларида бўлишлари, тун-ги вақтларда уйларида иходий шуғулланишлари ва ўз вақтида дам олиб, саломатликларини ас-рашлари зарур" деган принци-п асосида ёндашдилар. Зеро, партия фарзандларимиз барка-мол, замонавий билимларни пухта эгаллаган, миллий анъана ва қадриятларимизга садоқат-ли инсонлар бўлиб шаклланиш-ларида ижтимоий муҳитнинг ўзига ҳоз ўрни бор, деб ҳисоб-лайди. ЎзМТДП "оммавий мада-ния" кўринишида ёшларимиз-

сининг қарийб 60 фоизини 18 ёшгача бўлганлар ташкил эта-ди. Шу боис болалар ва ёшлар-га ғамхўрлик кўрсатиш, улар-нинг тарбияси ва ўқиши учун етарли шароит яратиш, соғли-гини муҳофаза қилиш, ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш давлатимизнинг устувор сиёса-ти даражасига кўтарилган. Чу-нончи мамлакатимизда оналар ва болалар саломатлигини му-ҳофаза қилиш, ўсиб келаётган на-вқирон авлодни турли хаста-ликлардан асраш, репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаёт-ган изчил ислохотлар самараси ўлароқ кўплаб оғир хасталик ва ногиронлиқнинг олди олинмоқ-да. Президентимизнинг "2009-2013 йилларда аҳолининг ре-продуктив саломатлигини муста-ҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий барка-мол авлодни вояга етказиш бо-расидаги ишларни янада кучай-тириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари Дас-тури тўғрисида"ги қарорида ҳам ёшларимизнинг соғлом ва барка-мол инсонлар этиб тарбиялаш-дек эзгу мақсад мўжассам.

Қолаверса, шу кунларда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан муҳофаза этилаёт-ган "Алкоголь ва тамаки маҳсу-лотларнинг тарқатилиши ҳамда истеъмол қилинишини чеклаш тўғрисида"ги Қонун лойиҳаси-да ҳам ёшларни жисмонан ва маънаван соғлом инсонлар бўлиб вояга етишишларига, яъни 20 ёшгача бўлган ўсмирларни ал-коголли ва тамаки маҳсулотла-рининг зарарли таъсиридан ҳимоя қилиш белгиланмоқда.

Ўзбекистон "Миллий тикла-ниш" демократик партияси фа-олиятида ёшлар маънавиятини юксалтиришга қаратилган сайъ-ҳаракатларни янада жонланти-риш алоҳида ўрин тутди. Жум-ладан, ёшларни ичкиликбозлик ва кашандалиқдан ҳимоялаш, улар ўртасида гиёҳвандлик, ОИТС каби касалликларни ол-дини олиш, шунингдек, одам савдоси, терроризм, ақидапа-

ди. Партия жамиятнинг ижти-моий тараққиёт йўлида тўсиққа айланган ва миллий манфаат-ларимизга зид бўлган иллат-ларга қарши мurosасиз кураш олиб боради, шунингдек, бу борадаги қонунчилик ва ҳуқуқни татбиқ этиш амалиётини мунта-зам равишда такомиллаштириб боришга қаратилган изчил йўлни қўллаб-қувватлайди.

Ўтган йилнинг ўзига ўзМТДП ёшларни ватанпарварлик руҳи-да, мустақил ҳаётини позиция-сига эга қилиб тарбиялаш, мил-лий урф-одат, анъана, қадри-ятлар, миллатлараро тотувлик ҳамда аждодларимиз меъ-росининг бекиёс аҳамиятини кўрсатиб беришга қаратилган кўп-тадбирлар ўтказди.

Билимли, иқтидорли ва маъ-навий баркамол ёшлар ҳар қан-дай мамлакатнинг улкан бўли-ги, асосий таянчи ҳисобланади. "Кичик бизнес ва хусусий тад-биркорлик йили" деб ном олган мустақиллигимизнинг кутлуғ 20 йиллигида бугунги ёшларимиз шубҳасиз барча соҳаларда ўзла-рининг ҳуқуқ ва имкониятларига эгадирлар. Зеро, "Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафо-латлари тўғрисида"ги, "Хусусий корхоналар тўғрисида"ги соҳага доир қонун ҳамда бошқа норма-тив ҳуқуқий ҳужжатлар ёшлари-мизнинг ушбу йўналишда ўз ҳоби-лиятларини синаб кўришлари учун кенг имкон беради.

ЎзМТДП маҳаллий ишлаб чи-қарувчиларни қўшимча равиш-да рағбатлантириш асосида ҳориждан келтирилаётган маҳ-сулотларни маҳаллийлаштириш ва импорт ўринини босувчи маҳ-сулотлар ишлаб чиқаришни ке-нгайтириш зарур деб ҳисоблай-ди. Шу билан бирга ёш маҳал-лий ишлаб чиқарувчиларнинг манфаатларига мос равишда бозор иқтисодиётини бошқариш тизимини шаффофлаштириш ва либераллаштиришга йўналти-рилган қонунчиликни янада та-комиллаштириш тарафдоридир.

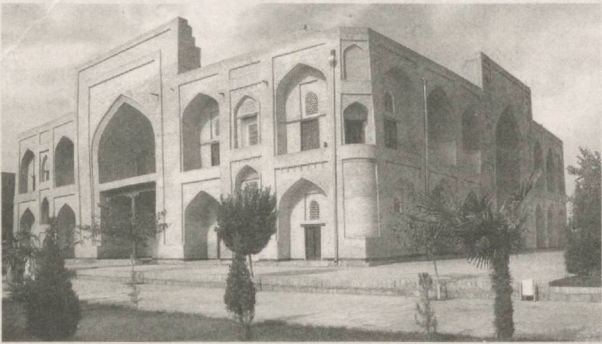
Қодиржон ОДИЛОВ,
ЎзМТДП фракцияси
аъзоси

МАЪНАВИЯТ

● МИЛЛИЙ МЕРОС

Биринчи навбатда миллий маданиятимиз, халқ маънавий бойлигининг илдизларига эътибор бериш зарур. Бу ҳазина асрлар давомида мисқоллаб тўпланган. Тарихнинг не-не синовларидан ўтган. Инсонларга оғир дамларда мадад бўлган. Бизнинг вазифамиз — шу ҳазинани кўз қорачиғимиздек асраш ва янада бойитиши.

Ислом КАРИМОВ

чиқиб турибди ва барельефни ташкил қилади. Уларни орқаларидаги девордан ажратиш мумкин эмас. Девор ва барельефлар бир-бирига мослаштирилган.

Диёримизда ислом динининг барқарорлашуви Сўғд тасвирий санъатига ўнчалик таъсир этмаган. Шунга қарамай, VIII-X асрлардаги меъморчилик ёдгорликлари бизгача деярли етиб келмаган. Шу сабабли уларни аввалги ёдгорликлардан фарқлаш қийин. Ёзма манбаларда таъкидланишича, девордаги расмлар, нақшлар Сомонийлар (IX-X аср-

ОҚҚАН ДАРЁ ОҚАВЕРАДИ

ЁХУД БУХОРО МИЛЛИЙ ХУНАРМАНДЧИЛИГИ ТАРИХИГА БИР НАЗАР

Бугунги кунда халқимизнинг миллий хунармандчилик намуналари, миллий матоларимиз дунёни забт этаятгани сир эмас. Бунга ўз-ўзидан эришилаётгани йўқ, албатта. Улар халқимизнинг асрлар давомида сайқал топиб келган буюк иқтидорнинг маҳсулидир.

Азал-азалдан юртимизда қўл меҳнати эвазига яралган буюмлар юксак қадрланган. Чунки улар пишиқ-пукта ва сифатли ишланган. Шунинг эътирофи эътиш жоизки, бугун ана шундай хунармандчилик маҳсулотлари тарихимизни ўрганишда муҳим роль ўйнамоқда. Бухоро амалий санъати, хунарманд-қосибчилиги шакл-мазмунига кўра бой анъаналарга эга. Улар орқали Бухоро тарихи ҳақида озми-кўпми маълумотга ҳам эга бўлиш мумкин.

Юртимизда V-VIII ва IX-X асрларда хайкалтарошлик меъморчилик билан чамбарчас боғлиқ бўлган. Тарихий манбаларга кўра, қадимда бизнинг юртимизда ҳам катта хайкаллар бўлган ва улар шахарлару ибodatхоналарда монумент шаклида сақланган. Бундай ибodatхоналар Бухоро қалъасида ҳам бўлганлиги тарихий манбаларда қайд этилади. Балазўрий бу ҳақда шундай маълумот қолдирган: “Пойкандда ҳам хайкаллар бўлган. Пойкандда улкан хайкалнинг кўзлари ўрнига икки-та йирик, нихоятда чиройли марваридлар ўрнатилган эди”.

Табарий эса араб истилочилиари Пойкандда идиш ва хайкаллардан қўл микдорда олтин эритиб олишгани, Самарқанд ва Бухородаги “маъбудлар” талон-тарож қилинганини айтиди. Олтин ва қумушдан қуйилган хайкаллар эритилиб, қайтадан металлга айлантирилган. Уларнинг назарида

бу хайкалчалар маҳаллий маъбудларни ўзида акс эттирган. Шунга қарамай, улар Марказий Осиёлик усталарнинг моҳир қўллари билан яратилган хайкалчаларни кўриб, қойил қолишган.

Улкан монументал-декоратив (VI-VIII асрларда барпо этилган) хайкалтарошлик асарлари Варахшада жуда кўп топилди. Қалъа саройидаги девор безаклариранг-баранг маззу ва сюжетларга бағишланган. Бу ерда ботир жангчилар маъбудлар, иблис бошлари, эртақ қахрамонлари ёки ҳақиқий қахрамонларнинг бошлари, юпка либосларга ўранган кишиларнинг гавдалари, қушлар, қанотли отлар, аждарҳоқлар, фантастик дарахтлар ва жуда кўп безакли тақинчоқлар ва шаклли безакларни кўриш мумкин. Улар шох айвон устунларини, деворларини ҳозир ҳам беэза турибди. Бу ерда афсонавий богда бўлаётган ов манзараси ва бошқа мураккаб композициялар мавжуд, аммо уларнинг синган қисмларини қайта тиклашнинг иложи бўлмайди. Лекин хайкаллардан шунинг англаш мумкинки, маҳаллий расомларнинг Варахша ва Сўғд санъатлари ривожигаги услублари бир-бирига жудаям ўхшаш кетган.

Тўғри, айлана шаклида, алоҳида жойда турган хайкал Варахшада йўқ. Уларнинг ҳаммаси деворларда барельеф ёки юпка шаклида ишланган. Баъзи бир бош шакл (фигура)ларнинг тўртдан уч қисми

лар) замонида ҳам учраб турган. Ўзбекистоннинг V-X асрлардаги монументал расомлик, наққошлик санъати ўша даврлар манзарасини яққол очиб беради. Аммо бу санъатнинг ривожланиш ҳараётири бизгача тўла-тўқис етиб келмаганлигини эслатиб ўтиш жоиз. Шу билан бирга кулолчилик буюмларининг кўп нарсадан далолат бериши бизга умид бағишлайди. Чунки идиш, буюмларда акс эттирилган тасвирлар ўша замон бадийий гояларидан олинади. Бу V-X асрлардаги расомлик ва хайкалтарошликни меъморчилик ва хунармандчилик билан яқинлаштирилади, уларни қиёсий текшириш, таққослаш ҳамда аниқлашга ёрдам беради.

Ёзма манбаларда келтирилишича, IX-X асрларда Самарқанд ва Бухорода қимматбаҳо идиш-товоқлар ишлаб чиқариш давом эттирилган: кўён, қийик ва қушлар шаклидаги идишлар кўпчиликка манзур бўлган. Афсуски, уларнинг ҳаммаси ҳам бизгача етиб келмаган.

Дарвоқе, Эрмитаж музейида сақланаётган иккита идиш IX-X асрларда Марказий Осиёда қумушдан ясалган. Уларнинг бири-дарида тахтда ўтирган подшоҳ тасвирланган бўлиб, тахтининг олдида икки киши тахтни ўшлаб турибди. Улғу зотни ёш асилзодалар ўраб олган, улар қимматбаҳо қийимларда савлат тўкиб туришибди.

Ишлаб чиқариш қулаарининг ривожланиши ўрта ва Ўқин Шарқда товар ишлаб чиқаришнинг ягона бозорини яратди. Бу бозорда Мовароуннаҳрда ишлаб чиқарилган бадийий матоларнинг анъаналари муҳим ўрин эгаллайди. Ушбу газламалар ўрта Шарқ бозорига чиқарила бошланди. Эндиликда улар сарой усталарининг қўлла-

ри билан яратилган газламаларгина эмас, балки бадийий хунармандчилик маҳсулотлари ҳам эди. Шунинг учун улар Ўқин ва Ўрта Шарқда катта обрў қозонади.

Бир замонлар Бухородаги Масжиди Калон ва Арқ қалъаси орасида машҳур тикувчилик қорхона-устахонаси бўлган. Бу устахонада гиламлар, пардалар, ёстиклар, намоз гиламчалари ишлаб чиқарилган. Қорхонада газламалар шундай яхши ишланганки, Бағдоддан келган солиқ йиғувчи Бухоронинг солиқларини тўқилган қийимлар билан олган. Халифа саройидаги хоналар полларига ҳам Бухоро устaxonасида махсус тайёрланган гиламлар солинган. Бухоро тўқимачиларининг маҳсулотларини олиш учун Сурия, Миср, ҳатто Византиядан савдогарлар келиб туришган. Қолаверса, ўз газламалари билан дунёга танилган хуросонлик тўқувчилар ҳам Бухоролик усталарникидек ажойиб газламалар тўқий олмаган. Қизил, яшил, оқ газламалар, асосан, сарой амалдорларининг қийими учун ишлатилган.

Вакт ўтиши билан унинг ўрни-ни заңданичи ишлаб чиқариш қорхонаси эгаллайди. Шойи ва читдан тўқилган заңданичи газламалари Бухоронинг қўллаб қишлоқларида ишлаб чиқарила бошланган. Эрон, Хиндистон ва бошқа мамлакатларда бу газламаларга атлас каби юкчи баҳо берилган. Бухорода, ҳатто чет элда урға кирган газламалар ҳам ишлаб чиқарила бошланади.

Бухоро усталари бундай газламаларга ўз нақшларини қўшиб бойитишган. Безаклар, нақшлар санъатининг янги йўналишлари Ўқин Шарқ ва Хитой ўртасидаги йирик қарвон йўлида жойлашган Бағдод, Нишопур, Мари, Бухоро, Самарқанд, Чоч (Тошкент), Тароз (Жамбул), Боласўғун ва Сўёбда кенг тарқалган эди. Бағдоддан Булғорча ва ундан қадимий рус ерларига ҳам бўлган савдо йўли Х асрда Кавказ орқали эмас, балки Мовароуннаҳр ва Хоразм орқали ўтарди. Шундай қилиб бадийий газламалар хунармандчилик услуб ва шаклларининг кенг тарқалишига ёрдам берди. Улар V-X асрларда бир-бирига ўхшаш нақшларнинг ривожланишига, уларнинг барча ўрта Шарқ, руснинг жанубий қўлаари ва Кавказда тарқалишида катта роль ўйнади.

Алқисса, минг йиллардан буён сайқал топиб келаётган миллий хунармандчилигимиз, миллий қадрият, анъана ва урф-одатларимиз гарчи собиқ совет тузуми даврида онгли равишда топталган бўлса-да, аммо ҳақиқий жа-воҳир сингари ўз оҳорини йўқотмади: яшаш ва ўзгичилик намоян қилишда давом этаверди. Ўзбекистон мустақилликка эришгач миллий қадрият, урф-одат ва анъаналаримиз ҳақиқий маънода ўз қадрини топди.

С.БАДРИДДИНОВ,
тарих фанлари
номзоди, доцент,
М.ОТАБОЙ,
“Milliy tiklanish” мухбири

бахору киши ҳеч ерда биздагидек тенгликда, уч ойнинг нари-берисида келмайди-да. Мева-чевалари бизникидек баҳорда авж-ланиб, ёзда мавжланиб, кузда болга тўлиб, қишда қуч-қувват йиғмайди-да.

Мустақиллиқнинг илк кунларида кўрпа тўшагини кўтариб чет элга жўнаб кетган Белла исмли ҳамқасбимнинг Умида, Тошкент ноини соғиндим, мен учун ҳам Тошкент ноиндан иссиғида тўйиб-тўйиб егин,- деган кўнғирогини эслайман. - Тошкентча қилиб бу ерда ҳам нон ёпмоқчи бўлдим. Аммо унидами, ўтинида иллат, сувидами, тузида, сира ҳам Тошкентникига ўхшамасди... Ўхшамасди ҳам, аста шивирлайман қулимсираб. Четга кетиб нима қилардинг, дугонажон? Ўзга миллат вакили эрсанг-да ўз Тошкентинг, туғилган маҳалланг бор эди. Сен-ку майли-я, бойлик истаб, енгил-елли, ҳаёт излаб бобоси-ю момоси ётган она макон, ота юртин ташлаб кетаётганларни айтмайсанми? Уларда гурур йўқ. Ўз уйини яшатиб, ўз юртида тер тўқарди, амма-холосию тоға жиянининг яхши-ёмон кунинда ёнида турарди. Ўғлингиз фурс, араб ва турли тиллари иктисослиги бўйича ўқиган экан. Тайёр ҳазина-ку, нима қилиб олиб ўтириб-сиз бу ерда уни, четга юборинг,

одам кўради, олам танийди, пул топади, деган танишимга жа-во-бим шу: одам таниш, олам кўриш-ни пул топишга, қимнингидир дўко-нини қўриқлаб, товоқ-қошиғини ювиш билан аралаштирманг. Манзили номаълум тарафлардан пул қутиб, боламнинг дийдорини соғиниб ўтиришни ақлимга си-ғдирилмайман. Қаловини топса қорда ҳам қулупнай пишади. Буни ўзбегимга ҳадеб таъкидлаш шарт эмас. Ўз фаросати, сезгиси би-лан илғаб олади. Она сайёра-мизда Ўзбекистон отлик мамла-катнинг ўз ҳудуд, чек-чегараси бор экан, бойликларини сеп-би-сотлари мужассам экан, демак, эртага ҳаёт бундан-да яхши бўла-ди. Оққан дарёлар яна айқириб, ҳайқириб оқади, яратиш ва яша-тиш ишқили банд одамлар эса оламро ёшариб бораверади. Бундай ёшармоқлик қувонч ва ҳаяжонлари янги ва янги бўлган маконда ўз жозибасини топади. Аналиқнинг, она Ватан, кўркам диёр туйғуси барқарорлигининг маъноси ҳам аслида шундан-дир.

Ассалом, БИРИНЧИ СЕН-ТЯБРЬ! Ассалом, ОЗОДЛИГИМИ-нинг, ЭРК ва МУСТАҚИЛЛИГИМИ-нинг илк байрами, даста гуллар бойлаи сенга бўйсин, СЕНГА, боши тошдан, ВАТАНИМ!

Умида АБДУАЗИМОВА

Бахмал туманидаги Новқа ота зиёратгоҳи-да бўлганимда қизиқ воқеани айтиб бериш-ди. Хорижлик меҳмон ўзи билан олиб келган, қадоқланган елимли идишдаги сувларни тўкиб ташлаб, зиёрат-гоҳдаги булоқ сувидан ола бошлабди. Бу ҳол-дан ажабланганларга, ичиб кўргач, бу сувнинг шифобахшалиги, унда минерал моддаларнинг қўлаи, майинлиги ва юмшоқлигини сезганини айтибди. Меҳмоннинг сўзини эшитган зиё-ратгоҳ жамоаси таби-ийки бундан бениҳоя фахрланишибди.

- Вилоятимизда меҳмон-ларни ҳайратга соладиган бундай зиёратгоҳлар, тарихий жойлар, меъморчилик дурдо-налари жуда кўп, - дейди вилоят саёҳат ва экскурсия бюроси раҳбари Муроджон Пардаев. - Шунинг учун ҳам Жиззах воҳасига ташриф буюрадиганлар сафи йил сайин кўпайиб бормоқда. Юртбошимизнинг соҳамизга бераётган катта эътибори, туфайли зиёратгоҳ, қадимж, тарихий жойларни таъмирлаб, қайта тикладик. Бу ишлар ҳозир ҳам давом этапти. Мустақиллигимизнинг 20 йиллиги арафасида бу иш-ларнинг кўпи поёнига етади. Айниқса, вилоят ҳудудидаги дам олиш масканлари, манза-рели жойлар сайёҳларнинг диққатини тортмоқда. Шунинг учун меҳмонларнинг талаб-лари ҳисобга олиш, истакла-рини қондириш, қизиқишлар-ини ўрганиш экотуризмни ривожлантиришга катта имконият яратаяпти. Бу вилоятимизга, қолаверса, республикамизга хорижлик-ларнинг меҳру муҳаббатини оширади. Биз хорижликларни ажойиб ўлкамиз ҳақида ҳўқоя қилувчи буклетлар, харита-лар, адабиётлар билан таъ-минлаймиз.

Муроджон менга вилоят экотуризмни ўзида акс эттирадиган буклетлардан кўрсатди. Меҳмонларнинг ҳайратга тушганларича бор экан. Бундай ажойиб, тақрор-ланмас ўлка дунёнинг қайси бурчагида бор! Ҳудудсиз Арнасой қўллари, Зомин боғлари, Фориш тоғлари, Бахмал кенгликлари, Галла-рол зиёратгоҳлари!.. Улар-нинг ҳар бири ҳақида узок ҳўқоя қилиш мумкин. Айниқ-са, хорижлик сайёҳлар халқи-мизнинг бағрикенглигига, меҳмондўстлигига, бой маданияти, урф-одатларига қизиқмоқда!

Муроджон Пардаев 2005 йилдан бери мана шу бюрого раҳбарлик қилади. Тажрибали мутахассис бутун куч ва билимини вилоятда экотури-зми ривожлантиришга сафар-бар этмоқда. Хорижликларни тарихи минг йилларга бориб тақалувчи воҳага бўлган

● САЙЁҲЛИК

ЭКОТУРИЗМ

ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИДА УНИНГ РИВОЖИ УЧУН КЕНГ ИМКОНИЯТ ВА ШАРТ-ШАРОИТ ЯРАТИЛАЯПТИ

қизиқишлари қучайиб бор-моқда. Тошкентда ҳар йили ўтказиб келинаётган “Ипак йўли” халқаро туризм фести-валида иштирок этиб, фахрий диплом ва мукофотлар билан тақдирланди.

Жиззах Буюк ипак йўлининг сарҳадида жойлашган воҳа эканлигини тарихий маълум-лотлар исботлайди. Устурушо-на давлатининг қалъаси бўлган Жиззах Соҳибқирон Амир Темур даврида гуллаб яшнади. Президентимиз Ислом Каримов Жаҳон сайёҳ-лик ташкилоти Бош қотиби Талеб Рифаини қабул қилиш чоғида айтган гаплари рес-публикамиз, шу жумладан, Жиззах вилотида ҳам экоту-ризмни ривожлантириш йўлидаги янги уфқларни очиб берди.

Жиззах воҳасида экотуризм-ни ривожлантириш учун барча имкониятлар борлигини унинг харитасига қараб ҳам билса бўлади. Поёнсиз ўрмонзорлар, халқ боғи, қўриқхона, дарахтлар, табиий ўсимликлар, паррандақ-даранда, қушлар, зиёратгоҳ, тарихий жойлар... Биргина вилотнинг ўзида Ўснат ота, Новқа ота, Моргузар ота, Парпи ота, Саврук ота, Сай-фин-ота номлари билан боғлиқ зиёратгоҳларнинг мавжудлиги хорижлик сайёҳ-ларнинг эътиборини тортмоқ-да. Қор қоплини, жайронлар, архарлар, айиқлар, Қизил қитобга киритилган қушлар... Ва яна наботот оламнинг юзлаб турлари...

Вилоят ҳудудида Норвегия, Россия ва Франция каби давлатлардан сайёҳлар келиб ҳордиқ чиқаришаяпти. Улар эрта тонгдан туриб, то кечга-ча ўзбек халқининг бой маданияти – бугунги кундаги тўкин ҳаёти, удулари, урф-одатлари билан танишяпти. Экотуризм жамоасига мана шундай ҳолатларни кўрсатинг, ўз кўзимиз билан кўрайлик, суратини олайлик, дейишяпти. Уларга қўлда соғилган сигир сутининг повуллаб челака урилиши, ундан тайёрланадиган маҳсулотлар мўъжиза бўлиб кўринади. Айниқса, уларнинг отни кўргандаги ҳаяжонини айт-майсизми? Қулунинг устига муздай сув сепсангиз бутун вужуди дриллайди! Бу ҳам улар учун янгилик!

Сайёҳлар талаб ва эҳтиёжи эътиборга олиниб, қўшимча меҳмонхона-кемпинглар қурилмоқда. Катта Ўзбек трактининг белгиланган жойларида сайёҳлар дам оладиган оромгоҳлар бунёд этиляпти.

Дарҳақиқат, Жиззах воҳа-сига келадиган сайёҳлар сони йил сайин кўпайиб бормоқда. Улар орасида, айниқса халқи-

мизнинг бой маданий ме-ро-сига қизиқадиган сайёҳлар кўпчилики ташкил этмоқда. Бу бежиз эмас. Чунки ибтидо-ий одамлар яшаган Амир Темур дарвозаси атрофидаги тарихий жойлар, Мирзо Улугбек, Абдуллахон II томо-нидан ёзиб қолдирилган дастхатлар, Тақатошдаги ибтидоий расомлар чизган расмлар, академик Яхё Фуломовнинг Қулфсар қабристонидagi қашфиёти – тошқабр, долменлар, хўмга суяклар солиб дафн этилган остонлар, кориз қудуқлар-нинг қолдиқлари, Амир Темур қурдирган қўрғон ва минора-лар қолдиқлари шу воҳада-да! Қолаверса, вилот тадбир-корлари томонидан қилинаёт-ган қашфиёт ва ободончилик ишлари ҳам сайёҳлар диққа-тини жалб қилмоқда. Айниқса, боғчиёи фанлари номзоди Бастанкул Саидқуловнинг Фориш туманида амалга ошираётган ишлари таҳсинга лойиқ, Тадбиркор экологияни ҳимоя қилиш йўлида арзигу-лик иш қилди. У қуёш энерги-ясидан фойдаланиб, сойлик-даги сувни лалмикор ерларга кўтариб берадиган мослама яратди. Табиий ўғитни чири-тиш эвазига олинадиган иссиқликдан хонадонларга иссиқлик ҳарорати кириб бормоқда. Устига устак маҳсулот этиштиряпти, боғлар барпо этиляпти. ЮНЕСКО гранти асосида фаолнинг юритаётган тадбир-корнинг ишларини кўраман, деган хорижлик меҳмонлар кун сайин кўпаймоқда. Унинг қурган меҳмонхоналари сайёҳлар учун энг қулай ошғна айлибди қолди.

Фориш қишлоқларида минг йилдан буён умр кўраётган арча, туш ва ёнғоқлар бор. Моҳрум қишлоғида ҳатто, 3 минг йиллик арча борлиги маълум бўлди. Бу дарахт айни пайтда муҳофаза этил-моқда, ишлов берилиб, сайёҳларнинг танишуви учун имконият ва шарт-шароитлар яратилмоқда.

Вилотда экотуризмни ривожлантириш учун катта истикболлар мавжуд. Шу боис, Тошкент Давлат иқтисо-диёт университети билан тузилган шартномага асосан экотуризм соҳасига доир мутахассислар етказиб беришга келишиб олинди. Улар сайёҳларни қутиб олиш, воҳа экотуризмни тарғиб-ташвиқ қилиш билан шуғулла-нишади, вилотимизнинг барча бурчаларига саёҳат-лар уюштирадидлар, Ўзбекис-тонимиз, қолаверса, унинг ажралмас бир қисми бўлган Жиззах воҳасига нисбатан муҳаббат уйғотадилар.

Пардаёи ТОЖИБОВЕВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

● МУРУВВАТ

ҲАМ САЁҲАТ, ҲАМ ЗИЁРАТ

Жаннатмакон юртимизга ўзгача чирой бағишлаб турган тарихий қадамжолар энг сўлим гўшлардан бири саналади. Миллатимиз фахрига айланган обидаларни зиёрат қилиш эса кишига ўзгача куч ва тетик-лик бахш этади. Бу хайрли ишга жамоа билан бориш, айниқса, хаста ва ногирон кимсаларни зиёратгоҳлар-га элтиш нақақар хайрли.

Ўзбекистон Ногиронлар жа-мийяти ва Ўзбекистон Мусул-монлар идораси ҳузуридаги “Муқаддас қадамжоларни сақ-лаш ва обод қилиш жамағарма-си” ҳомийлигида ташкил этил-ган шу йўналишдаги ҳаракатда бир қанча имконияти чеклан-ган ногиронлар ва уларнинг оила аъзолари кўнча ва навқи-рон Самарқанд шаҳрида бўлиш-ди. Имом Ал Бухорий, Шоҳи Зинда, Регистон мажмуалари-

ни зиёрат қилган меҳмонлар шаҳарнинг бокий ўтмишидан сўзловчи обидаларини яқиндан томоша қилишди.

— Саёҳат қатнашчиларига тарихий-меъморий бинолар кўриниши жуда манзур бўлди,— дейди Ногиронлар жамияти Олмозор тумани бўлими раиси Улугбек Абдуллаев. — Бундай жойларда бўлиш ҳар қандай киши кўнглига ўзгача гурур туй-гусини беради. Шу миллат ва-

кили сифатида ажодларимиз қолдирган осори-атиқалар жамланмасида инсон наларга қодир эканлигига амин бўла-сан киши.

Қулай ва замонавий авто-уловда саёҳатда бўлган 45 на-фар имконияти чекланган ин-сонлар уларга кўрсатилган бу каби ғамхўрликдан мамнун.

— Йўлда бизга ҳуқуқшунос-лар, Олмозор тумани тиббиёт бирлашмасининг марказий по-линикаси шифокорлари ҳамроҳ бўлиб боришди,— дейди биринчи гуруҳ ногирони Холиса Каримова. — Бизни ҳеч бир қийинчиликсиз сайр этишимиз учун ҳамма имкониятларни яра-тиб берган мутасаддиларга, ташкилотчиларга ўз миннатдор-чилигимизни билдирамиз.

Наргиза АСАДОВА,
“Туркистон-пресс”

ЖАРАЁН

● МИЛЛИЙ ХУНАРМАНДЧИЛИК

хунари олтинчи авлодда ҳам давом этаёпти. Дилмурод ака ясаган бешиклар энг аввало она учун қўлайлиги, пухта ва мустаҳкамлиги билан буюртмачиларни ўзига жалб қилади. Айниқса, устанинг икки хил вазифани бажарувчи бешик беланчаклари, ўзига хос йиғма ва пулт билан бошқариладиган моторли бешиклари ҳамда чинаяк халқ санъати руҳидаги бадий бе- закли совғабоп буюмлари юртдошларимиз қатори хорижий меҳмонларда ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда.

Дилмурод Эргашев кўп

Халқимиз, амалий санъат намуналари ва бир неча минг йиллардан буён ардоқланиб, бизгача етиб келадиган каштачилик, зардўзлик, кулолчилик, қуроқчилик каби кўплаб хунаромандчилик турлари билан фахрланиб келади. Бундай ноёб санъат асарлари мамлакатимизга ташириб буюратган мингларча сайёҳларни ҳам хушнуд этаётганидан ифтихор туйғусини сезамиз.

Кундалик турмушимизда хунаромандчилик, савдо-сотик ва тадбиркорликнинг жуда катта ўрни бор. Улардан бири бешикчиликдир. Бешиклар қадимдан халқ хунаромандчилигининг эркаклар томонидан тайёрланадиган тури ҳисобланади. Юртимизда бу хунарни санъат даражасига олиб чиққан усталар кўплаб топилади. Улар орасида Андижон туманининг Қайрағоч маҳалласида истиқомат қилаётган, иқтидорли уста хунароманд Дилмурод Эшматов ҳам бор. Андижонда Дилмурод аканинг устaxonасида бўлдик. Устaxonада устанинг 6-7 нафар шогирдлари турли юмушларни бажармоқда экан. Кимдир чизма чизаётган, кимдир ёғочни рандалашган бўлса, яна кимдир бешикларга ранг бермоқда. Айни кунда «Хунароманд» уюшмасининг аъзоси ҳисобланган Дилмурод ака бу касбни тоғаси Нуриддин Болтабоевдан кўн билан ўрганган. Ясаётган ҳар бир ишга меҳр кўрини, кўз нурини берди. Тинмай ангилмакча интилди. Уста яратган турли бешиклару беланчаклар, жажи бешикчалару аравачалар, турли

...БОЛА ДУНЁНИ ТЕБРАТАР

ДИЛМУРОД ЭШМАТОВ МИЛЛИЙ БЕШИКЛАРНИНГ ЯНГИ ТУРЛАРИНИ ИХТИРО ҚИЛМОҚДА

шаклдаги осма ўйинчоқларда қизил, сариқ, яшил, пушти ва қизғиш-жигарранг каби камаланинг ёрқин ранглари жилваланади. Бешикка беланган чақалоқ ана шу гўзаллик қўйнида ором олади. Бешикчилик хунарида бешинчи авлод ҳисобланган Дилмурод Эшматов бу касбни барча сир-асрорларини эгаллаб келадиганига ҳам 19 йилдан ошди. Ҳозирда устанинг 30 га яқин шогирди бор. У Андижон туманидаги 14-умумтаълим мактабиде тўғарак ташкил қилди. Ўзидаги билим ва иқтидорни ёшларга ҳам ўргатиб келмоқда. Шу билан бирга фарзандлари Нурилло, Неъматилло дадасининг ишини давом эттириб, бешикчилик билан мустақил тарзда шуғулланишмоқда. Демак, бешикчилик

йиллардан буён республика миқёсидаги кўрғазма ва халқаро туризм савдо-ярмаркаларида фаол иштирок этади. Бу йил эса «Ташаббус - 2011» кўрик-танловининг вилоят босқичида «Энг яхши хунароманд», деб топилди, республика босқичида қатнашди. Унда ўзининг хунаромандчилик соҳасидаги янгиликлари, ютуқлари билан ташкилотчи ва томошабинларнинг эътиборига тушди. «Йилнинг энг яхши инновацион лойиҳаси» номинациясида ғолиб бўлди.

— Ташаббус кўрик-танловида туман, вилоят ва республика босқичида мубафакқиятга эришдим,- дейди биз билан суҳбатда Дилмурод Эшматов. — Бу зиммамга катта масъулият юклаш билан бирга мени бор куч ва ғайратим билан меҳнат қилишга, тажрибаларимни

ди. Бола йиғлайверса, кўнмаса, ёш оналаримиз болаларини ана шу моторли бешикка солиб, ишларини бемалол қилиб юраверадилар. Бу ихтирогача уста жомадон - бешик ва уч хил вазифани бажарувчи беланчак-крават-бешик ихтиро қилган эди. Бу унинг тинимсиз изланиши, янгиликка интилиши ва баракали меҳнати самарасидир. Тиниб-тинчимас Дилмурод ака яна бир неча ихтиро ва янгиликлар устида иш олиб бормоқда.

Уста билан хайрлашар эканман, бир шеър ёдимга келди:

**...Она бешикни тебратавр,
Бешик болани тебратавр,
Бола дунёни тебратавр...**

**Эркин йўлдош,
"Milliy tiklanish"
мухбири**

● ҚИНФИР ИШНИНГ ҚИЙИГИ...

ЯШИРИН МЕБЕЛЬ ЦЕХИ

Ҳар ишда тўғрилиқ бўлгани яхши. Яширин фаолият билан шуғулланиб, ноқонуний даромад орттириб ҳеч ким барака топмаган.

Нодир (исм-шарифлар ўзгартирилган) яқна тадбиркор бўлиб мебель ишлаб чиқара бошлаганига ҳам 4 йилдан ошди. Шу давр ичида анчайин тажриба орттирган Нодир таниш-билишлар кўмағида ўз миқозларига эга бўлди. Сергели тумани «Райхон» кўчасида истиқомат қилувчи Н.Соатов мебель ишлаб чиқариш мақсадида 2006 йилнинг октябрида яқна тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтади. Ишни йўлга қўйиб олган ака-укалар бу орада озми-кўпми даромадли ҳам бўлишди. Бирок... 2009 йилнинг декабрида тадбиркорнинг лицензия мuddати тугайди. «Бир гап бўлар, ўтаман-да, ўша давлат рўйхатидан» дея Нодир ҳар сафар бу ишни пайсалга солаверадди. Шу давр оралиғида у турли миқозларга мебель маҳсулотларини сотади. Жумладан, фуқаро Комиловнинг буюртмасига асосан 1 донa стол ва 10 донa стул ясаб берган Н.Соатов 700 минг, фуқаро Турсуновга 1 донa стол ва 6 донa стул ясаб берганини учун 200 минг сўм миқдорида хизмат ҳақи олади. Афсуски, мазкур даромад қонуний йўл билан орттирилмаган эди. Департаментнинг Сергели туман бўлими ходимлари томонидан ўтказилган текширув чоғида Н.Соатовнинг яширин цехида мавжуд барча асбоб-ускуналар, тайёр ва ярим тайёр маҳсулотлар далилий ашё сифатида олиб қўйилди. Қонунбузарларга нисбатан жиноят кодексининг тегишли моддаларига кўра жазо тайинланди.

**Тургунбек НУРИДДИНОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
СВОЖДЛҚК Департаменти
Тошкент шаҳар, Сергели тумани
бўлим суриштирувчиси**

● ФАОЛИЯТ

Мамлакатимиз иқтисодий сиёсатининг асосий йўналишларидан бири — ишлаб чиқаришни модернизация қилиш ва янгилаш, хорижий инвестицияларни жалб этиш, маҳаллий хомашёни қайта ишлаш ва тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришга йналтирилган корхоналар ташкил этиш ҳисобида иқтисодиётда ижобий ўзгаришларни чуқурлаштиришдан иборатдир.

“SAM ROS XOLOD”

ХОРИЖ САРМОЯСИ АСОСИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РАВНАҚ ТОПМОҚДА

Ана шундай корхоналардан бири Самарқанд туманидаги «SAM ROS XOLOD» Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси бўлиб, фаолиятини 2009 йилда 2510520,0 АҚШ доллари миқдоридаги устав жамғармаси билан бошлаган. Мазкур жамоада дастлаб уй-рўзгор буюмлари тайёрланган бўлса, бугунги кунда замонавий қурилиш материалларидан деворбоп ҳамда том ёпишда ишлатиладиган тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқаришмоқда. Замонавий ускуналар билан жиҳозланган мазкур қўшма корхона 2010 йил давомида 4600,0 млн. сўмлик қурилишбоп маҳсулотлар, жумладан, деворбоп ва том ёпишда ишлатиладиган маҳсулотлар, шунингдек, пенопласт, профнастил, ҳар хил ҳажмдаги пластмасса яшиклар ишлаб чиқариб, реализация қилди. Навоий вилоятида барпо этилаётган эркин иқтисодий ҳудуддаги учта катта завод ҳамда Қашқадарё вилоятининг Деҳқонobod туманида барпо этилаётган иншоотларга ўз маҳсулотларини етказиб берди.

— Корхонамизга маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва сифатини янада ошириш ниятида янги цех қуриб, Хитойдан келтирилган замонавий ускуналарни ўрнатганмиз,- дейди қўшма корхона бош директори Акпар ака Шарапов. — Мазкур корхонада совутиш қурилмалари билан жиҳозланган ва 5000 тоннагача мева ҳамда узум ҳосилини сақлаш оладиган омборхона ҳам бор. Бу улкан совутишда фермер хўжаликлари далаларида етиштирилган ноз-неъматлар сақланиб, шаҳарликлар дастурхонига тортиқ қилинади. Айни пайтда корхонада 100 нафардан ошқ ишчи меҳнат қилмоқда ва улар ўртача 350-400 минг сўмдан маош олишмоқда. Ишчи-хизматчиларнинг ишлаши ва ҳордиқ чиқаришлари учун эса барча қўлай шароитлар яратилган.

**Ориф Холиқулов,
"Milliy tiklanish" мухбири**

● 15 МАЙ — ХАЛҚАРО ОИЛА КУНИ

ОИЛА ТИНЧЛИГИ, ҲАМЖИҲАТЛИГИ, ФАРОВОНЛИГИ

МУСТАҲКАМ ДАВЛАТ ПОЙДЕВОРИДИР

Маълумки, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 1993 йил 20 сентябрдаги ялпи йиғилишида келишилганидек, 1994 йилдан бошлаб 15 май “Халқаро оила кuni” сифатида кенг нишонланади.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Адлия вазирлиги, “Оила” илмий-амалий маркази ҳамкорлигида оммавий ахборот воситалари ходимлари учун матбуот анжумани ўтказилди. Унда мамлакатимизда мустақиллик йилларида оила манфаатларини ҳимоялаш ва мустаҳкамлашга қаратилган муҳим меъёрий ҳужжатларнинг амалдаги ижроси, оилаларнинг иқтисодий ва маънавий жиҳатдан бутланиши, тинчлиги ва фаровонлиги йўлида олиб борилаётган кенг қўламли ислохотлар ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Шунингдек,

оила инсоннинг орзу-интилишлари, мақсад ва ғояларининг бешиги, энг муқаддас қадрият экани, ушбу қадриятни асраш, оила бағрида камол топаётган ёш авлоднинг тарбиялашда, айниқса аёлларимиз муҳим ўрин тутуши бот-бот таъкирланди.

Анжуманда таъкидланганидек, айниқса, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 25 майда қабул қилинган “Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони асосида маҳаллаларда жорий этилган диний маърифат ва маънавий-ахлоқий масалалар бўйича

маҳалла маслаҳатчилари лавозими оилаларни асраш ва янада мустаҳкамлашга қаратилган оқилона чора-тадбир бўлди, дейиш мумкин.

— Оилада ўзаро ҳурмат, меҳр-оқибат, ҳалоллик, меҳнатсеварлик, инсонпарварлик ва ватанпарварлик каби олий ахлоқий-маънавий сифатларнинг шаклланиши ва авлоддан-авлодга ўтишида аёлларнинг маънавий баркамоллиги, теран дунёқараши ҳамда саводхонлиги муҳим ўрин тутди,- дейди Республика “Олима” уюшмаси раиси, профессор Раҳбар Муртазаева. — Айниқса, иқтидорли қизларимиз оила қурганларидан кейин ҳам ўз билимларини мустаҳкамлаб, уни бойитишда давом этиши нафақат ўз риласи, балки келажак авлод учун ҳам жуда муҳимдир.

**Мафхуза ХУДАЙБЕРГАНОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири**

● БУРЧ ВА ҲУҚУҚ

МУҲИМ ИЖТИМОИЙ ИНСТИТУТ

Давлатимиз равнақи, унда камол топаётган ёш авлоднинг етуклик даражаси оиланинг мустаҳкамлигига боғлиқ. Амалдаги Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқ, жамиятнинг энг кичик бўлини оила ташкил этади. Демак, оила миллатнинг кўп асрлик анбана ва руҳиятига мос қадриятларини сақловчи ҳамда авлоддан - авлодга етказувчи муҳим ижтимоий институтдир.

Фарзандларимизни кўркмас, мард, жасур қилиб тарбиялаш кўп жиҳатдан у тарбияланаётган оила муҳитига боғлиқ. Оила кодексига мувофиқ, оилавий муносабатларни тартибга солиш эркак ва аёлнинг ихтиёрий равишда никоҳланиб тузган иттифоқи, эр ва хотиннинг шахсий ҳамда мулкӣ ҳуқуқлари тенглиги, ички оилавий масалаларнинг ўзаро келишув йўли билан ҳал қилиниши, оилада болалар тарбияси, уларнинг фаровон ҳаёт кечириши ва камолоти ҳақида ғамхўрлик қилиш, вояга етмаган ва меҳнатга лаёқатсиз оила аъзоларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш устуворлиги тамойиллари асосида амалга оширилади. Мана шу принциплар асосида тузилган ҳар бир оила,

табиийки, бахтли саналади. Аммо бугунги кунда статистик ҳисоботлардан шу нарсани аниқ бўлмоқдаки, никоҳ бузилишининг салкам 38 фоизи оилавий ҳаётнинг дастлабки 4 йилида, 33 фоизи 9-10 йилгача бўлган давр оралиғида содир бўлмоқда. Бундай ҳолатларни аксариятда турмушдаги ноқулайликлар, фёль-атворининг бир-бирига мос келмай қолиши, қайнона ва келин келишмовчилиги, майишӣ муаммолар сабаб қилиб кўрсатилмоқда. Сўнгги йилларда айрим ёшларнинг расмий никоҳдан ўтишга лоқайдлик билан қараётганликларининг гувоҳи бўлмоқдамиз. Оқибатда аёлнинг, қолаверса, у дунёга келтирган зурриёдин қонуний ҳақ-ҳуқуқлари поймол бўлмоқда. Маълумки Ўзбекистон Республикаси

Президенти томонидан 2007 йил 18 май куни “Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони қабул қилинди. Ушбу Фармон мамлакатимизда ёш оилаларнинг ҳар томонлама мустаҳкамлашига кенг йўл очди. Зеро, бугун жами оилаларнинг салкам 40 фоизини ёшлар ташкил этмоқда. Ўртбошимиз имзолаган мазкур Фармонда ёш оилаларга имтиёзли ипотека кредитлари ажратилиши белгиланган.

Эътиборли томони шундаки, кейинги йилларда вилоят адлия бошқармаси ташаббуси билан ФХДЁ бўлими, тиббиёт муассасалари, хотин-қизлар қўмиталари мутахассислари, соғлиқни сақлаш ходимлари билан ҳамкорликда жойларда ёшлар иштирокида олиб борилаётган тўйдан олдин тиббий қўрикдан ўтиш, никоҳ қонуний расмийлаштиришнинг афзалликлари, аёлларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига доир тарғибот-ташвиқот ишлари самараси ўлароқ никоҳларнинг ФХДЁ органларида қайд этириш кўрсаткичи олдинги йилларга нисбатан кўпайганлигини кўрсатмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, Ўзбекистонда амалга оширилаётган оила сиёсатининг асосий мақсади оила институтини мустаҳкамлаш, ҳар жиҳатдан соғлом ва баркамол авлодни вояга етказишдан иборат.

**Муҳиба ИМОВОВА,
Когон туман ФХДЁ
бўлими мудариси**

Ҳаётда шундай инсонлар борки, улар дунёдан ўтгандан кейин ҳам доимо тириклар билан ёнма-ён яшаётгандай туюлади. Бундай инсонлар тириклигида қилиб кетган яхши амаллари, қурдирган бинолари, эккан ва эктирган дарахтлари, савобу фазилатлари билан ёдга олинади. Эл-юрт манфаатини ўйлаб, кўпчиликка ибрат бўлиб ҳамманинг ҳавасини келтириб умргузаронлик қилиш айтишгагина осон. Аслида-чи, бундай шараф, тўғрироғи бахт ҳаммага ҳам насиб қилавермайди.

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Кўчқор ота Жуманиёзов ана шундай ҳурматга лойиқ инсонлардан бири эди. Бугун барча янгиариқликлар, ёшу қари бирдай отани соғинч, ифтихор билан ёдга олишади. 83 йиллик умрининг 63 йилини ёшларга таълим-тарбия беришга бағишлаган, ярим асрдан зиёд бир мактабга раҳбарлик қилган, болаларни жону дилидан севган, ўз ишининг моҳир устаси, фаолияти давомида 3 та мактаб, болалар боғчаси, дўкон, тиббий пункт, кутубхона, кўприклар, йўл ва анҳорлар қурилишида фаол иштирок этган, қилган меҳнатлари муносиб тақдирланиб, “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи” фахрий унвони, “Шуҳрат” медали, “Мустақилликнинг 10 йиллиги” кўрак нишони соҳиби, фидойи инсон Кўчқор ота Жуманиёзовнинг босиб ўтган ҳаёт йўли чиндан-да кўпчиликка ибрат бўлишга арзигulik.

Янгиариқда бир-бирдан қолишмайдиган мактаблар кўп. Лекин шулар орасида туманининг “Остона” қишлоғида жойлашган, бир пайлар тажрибали педагог Кўчқор Жуманиёзов раҳбарлик қилган, ҳозирда ёш ва изланувчан раҳбар Илмира Бобожонова бошчилик қилаётган 27-сон умумий ўрта таълим мактабининг ўрни бўлакча.

Мактаб ҳовлисидаги йўлнинг икки ён-атрофига бир текис, чиройли қилиб экилган манзарали дарахтлар — гуҷум, осмонўпар терак, оққайин, арча ва меваали дарахтларни кўриб, ўзингизни худди ботаника боғига кириб қолгандай ҳис қиласиз, анвойи гуллардан завқланасиз.

— Мана шу дов-дарахт, гулларнинг ҳар бирида отанинг қўл излари, тафти бор,- дейди мактаб директори И.Бобожонова. — Қилган эзгу амаллари билан кўпчиликнинг ҳурматини қозongan меҳрибон инсон, устозимиз Кўчқор отани бугун ҳар қанча эсласак, у кишининг соҳадаги ютуқларини билан фахрланасак арзийди. Ўзим ўқиган, эл орасида “Кўчқор отанинг мактаби” дея ном олган мактабда ота ишини давом эттираётганимдан фахрланаман. Ягона мақсадимиз ота ишларини давом эттириш, улар ўз қўли билан барпо этган боғни парвариш қилибгина қолмасдан, ҳавомиз мусофоллигини таъминлашга хизмат қиладиган дарахтларни кўпайтириш, ёш авлодни баркамол қилиб вояга етказиш, бир сўз билан айтганда устозга муносиб шогирд бўлиш.

Серфайз, сўлим ва гўзал табиат маскан таъсирими, мактаб ўқувчиларининг фёль-атвори ҳам бўлакча, ҳаммаси бирдай она табиатни, гулларни, кўмларни севади. Эрта баҳордан ҳар бир синф ўқувчилари ўзлари учун бириктирилган майдонларни супуриб-сидиришади, манзарали ва меваали қўчатлар ўтқозишади, гуллар экишади. Асосийси, бу ишларни улар меҳр билан бажаришади. Шунданми, бу мактабда тез-тез гуллар, қушлар байрамлари ўтказилиб турилади. Бундан 10 йиллар олдин вилоят миқёсида “Экология” кенгаши семинарини ўтказиш учун айнан шу мактаб танлангани, бунда мактаб жамоаси ҳам фаол қатнашиб, фахрли 1-ўринни эгаллаб, 11 донa компьютер билан мукофотланганини эшитиб, бўларкан-ку, қандайди, ҳамма мактабларда ҳам шундай ноода-тий байрамлар ўтказиб турилса, ўқувчилар қалбида она Ватанга муҳаббат, садоқат туйғуларини уйғотишдан ташқари, уларни она табиатни севишга ҳам ўргатилса нур устига аъло нур бўлар эди, деган ўйларга борамиз.

Мактабнинг бошқаларидан яна бир фаркли жиҳати, унинг ҳовлисида маҳобатли жангчининг ҳайкали бор. Ёнидаги мармар-ёдгорликка эса иккинчи жаҳон урушига кетиб қайтмаган 33 нафар жангчининг номлари зарҳал ҳарфлар билан битилган.

Ҳар йили байрамларда, айниқса, 9 май — Хотира ва қадрлаш кунда бу ерда катта байрам тантаналари нишонланади. Иккинчи жаҳон урушига кетган жангчилар, ўтган барча инсонлар, шулар қаторида Кўчқор ота Жуманиёзов хотираси ҳам яхши ном билан ёдга олинади.

Туғилмок, ўлмок - бу ҳаммага маълум ҳақиқат. Бирок, гап инсоннинг бу дунёга келиб, қандай яшаб кетишида. Кимдир фақат ўзи учун яшаб ўтади. Кимдир эса бир умр ўзгалар роҳати учун ҳам меҳнат қиладди ва ҳаётининг бутун мазмун-моҳиятини шунда деб билади, худди Кўчқор ота Жуманиёзовга ўхшаб...

Шу ерда шоирнинг “Инсонлар бор ўлиғида тирикдир” деб ёзгани ёдимизга тушади. Назаримда, бу шеър мақоламиз қаҳрамони Кўчқор ота Жуманиёзовга ўхшаб яшаганлар учун ёзилгандай. Ўтиб кетгандан кейин ҳам яхши ном билан хотирлашга лойиқ бўлиб яшаш ҳаммага ҳам насиб этсин, деймиз!

**Сайёра ҲАЙИТБОЙ қизи,
"Milliy tiklanish" мухбири**

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● ИЗНИНГ ШАРХ

Ҳар бир мамлакат ўз мезонлари асосида таълим тизими тамойилларини белгилайди. Шу жиҳатдан турли давлатларда таълим олиш имкониятлари турлича. Тизимга сое солинаётган пайтда мамлакатнинг тарихий анъана ва урф-одатлари, бузғунги ун талаблари, мутахассисларга бўлган эҳтиёж даражаси, иқтисодий, ижтимоий имконият ва қонуниятлари инобатга олинади. Жаҳон мамлакатлари таълим тизимида назар ташлар экансиз, баъзида ибратли, гоҳида ҳайратланарли ҳолатларга дуч келасиз. Бундай таълим тизимига эга давлатлардан бири Люксембург.

ЛЮКСЕМБУРГ — ТАЪЛИМ КАЛИТИ

АҲОЛИСИ САЛКАМ ЯРИМ МИЛЛИОН БЎЛГАН ЛЮКСЕМБУРГ ОЛИЙ ТАЪЛИМ БЕРМАЙДИГАН ДАВЛАТ САНАЛАДИ. ШУНГА ҚАРАМАЙ, ФУҚАРОЛАР ИЛМГА ШУ ДАРАЖАДА ЧАНҚОҚКИ, ҲАТТО ЕТУК МУТАХАССИС БЎЛИШ УЧУН ЎЗГА ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТЛАРИ ЭШИГИНИ ТАКИЛЛАТИШ, МАМЛАКАТНИ ЮКСАК ИНДУСТРИАЛ ДАРАЖАГА ЧИҚАРИШГА ДОИМО ТАЙЁР

Бу ерда олий таълим муассасалари умуман мавжуд эмас. Тўғри, мамлакатда 4 та институт фаолият кўрсатади. Уларнинг барчаси давлатга тегишли. Бироқ улар ҳақиқий маънодаги олий академик таълим берувчи муассасалар ҳисобланмайди, балки кўпроқ касбий таълим йўналишидаги институтлар вазифасини бажаради.

Люксембург таълим тизими 1912 йилдан буён ўзгармаган. 16 ёшгача бўлган болалар таълим олиш учун рўйхатдан ўтган бўлиши лозим. Ўқш 11 йил давом этади, бу муддат ичига 2 йиллик тайёрлов курслари ҳам киритилган. Ўқув йили октябрда бошланиб, июль ойида якунланади.

Хорижий тилларни ўрганишда болалар ҳам, катталар ҳам давлат томонидан бирдек

қўллаб-қувватланади. Бунинг учун Люксембург тиллар маркази доимий хизматда. Марказнинг оддий тил марказлари каторида эмаслигини таъкидлаш лозим. У шунчалар машхурки, муассаса барча мурожаат этувчиларга ҳам "лаббай" дейишга имкон тополмай қолади. Марказ тил ўрганиш учун зарур бўлган барча қулайликлар, жумладан, бепул компьютер таълимини бериш имкониятига эга. Давлат томонидан кўрсатилган ёрдам ҳамда фуқароларнинг интилувчанлиги самараси ўлароқ, мамлакат фуқароларининг деярли ҳар бири камида 3 тадан хорижий тилни ўзлаштирган.

Юқорида айтилганидек, Люксембургда олий ўқув юрталари йўқ. 1969 йилда хорижий уни-

верситетларга бориб ўқишга тайёрловчи университет маркази очилган. Мазкур марказда ўқишни якунлагач, ёшлар чет давлатлари олий ўқув юрталарининг 2-курсига кириш имкониятига эга бўлади. Тўғри, бу ерда 1973 йилда асос солинган Меҳнат университети каби бир неча университет ёки институтлар бор, ammo уларда тўла махсус маълумот берилмайди.

Ўз ривожининг асосий калити ва таянч нуқтаси сифатида таълим соҳасини кўрган Европа мамлакатлари Европа олий таълим ҳудудини яратиш учун салмоқли ишларни амалга оширган. 1998 йил 25 майда қабул қилинган Сорбон декларацияси университетларнинг Европа маданий қадриятларини ривожлантиришдаги аҳамиятини таъкидлаган. Бу ҳужжат Европа олий таълим ҳудудини яратиш имконини берди. Ундан кўзланган мақсад қитъанинг умумий ривожини учун малакали мутахассисларни етказиб бериш бўлди.

Мамлакатда бир неча коллеж ва консерватория бор. Шу билан бирга шаҳарда 1798 йилдан буён ишлаб келаётган Миллий кутубхона мавжуд бўлиб, унинг жамғармаси гоёат катта. Миллий музей ҳам худди шу ерда жойлашган. Бундан ташқари, Табиатшунослар жамияти ва Буюк герцог институти ҳам фаолият кўрсатади. Ушбу институтда тарих, тиббиёт, табиий фанлар, адабиёт ва санъат секциялари мавжуд.

Люксембургда мавжуд муҳандис-техниклар ёки бошланғич мактаб ўқитувчилари курслари ёки 2 йиллик амалий курслар битирувчиларининг нуфузи ниҳоятда баланд. Улар учун ишга жойлашиш ёки дунёнинг бирор бошқа мамлакатига ўқишни давом эттириш учун ҳеч қандай қийинчиликлар бўлмайди. Аммо улар олий маълумотли мутахассислар ҳисобланмайди. Агар тўлиқ олий таълим олиш хоҳиши бўлса, у ҳолда фуқаролар университет таълимининг 1-курсини Люксембургда ўқиб, кейин Франция ёки Бельгиянинг бирор университетида ўқишлари мумкин. Ана шу тарзда Люксембург фуқаролари академик таълимини хорижда олишади. Ўрта ҳисобда чегара ортида таълим олувчилар сони 3,2 минг нафардан ортади. Люксембургликлар учун олий таълим олишда энг маъқул кўрилган мамлакатлар — Бельгия, Франция, Германия, Австрия ва Буюк Британия.

Ҳўш, мамлакат фуқаролари нима асосда олий таълимни хорижда олиш ёки у ердаги ўқишни бир йўла иккинчи курсдан бошлаш ҳуқуқига эга бўлади?

Ўз ривожининг асосий калити ва таянч нуқтаси сифатида таълим соҳасини кўрган Европа мамлакатлари Европа олий таълим ҳудудини яратиш учун салмоқли ишларни амалга оширган. 1998 йил 25 майда қабул қилинган Сорбон декларацияси университетларнинг Европа маданий қадриятларини ривожлантиришдаги аҳамиятини таъкидлаган. Бу ҳужжат Европа олий таълим ҳудудини яратиш имконини берди. Ундан кўзланган мақсад қитъанинг умумий ривожини учун малакали мутахассисларни етказиб бериш бўлди.

дан кўзланган мақсад қитъанинг умумий ривожини учун малакали мутахассисларни етказиб бериш бўлди.

Шунингдек, ягона таълим кенглигини яратиш ва олий таълим тизимини уйғунлаштириш йўлида 1999 йил қабул қилинган Болоње декларацияси ҳам катта аҳамият касб этди. Расман Болоње жараёнида 35 та аъзо мамлакатлар иштирок этади. Олий таълимнинг икки босқичли моделида академик даражаларни қиёслаш, аккумуляция (жамлаш) ва кредитлар трансферти (ESTC — Кредитлар трансферти бўйича Европа тизими), таълим сифати кафолатлари соҳасида ҳамкорлиқни ривожлантириш, жумладан, аккредитация ва сертифицирлаштириш механизмларининг ўзаро тан олинishi декларацияда назарда тутилган жараёнлар туркумидандир.

ESTC — айнан мана шу Европа ўтказиш тизими люксембургликларга юқорида саналган имкониятларни тақдим этади. Бунинг учун талабалар тизим мезонлари бўйича ўзлари кўчирилётган олий ўқув юрти талабаларига жавоб бериши керак.

Европа миқёсида қўллаб-қувватланаётган хорижда олий таълим босқичида тахсил олиш Люксембург ҳукумати томонидан ҳам махсус молиялаштириш дастурлари билан қўллаб-қувватланади ва кафолатланади. Давлат томонидан таълимга ажратилган харажатлар бюджетнинг 11,3 фоизини ташкил этади. Бу борада таълим харажатлари фақат ижтимоий харажатлардан кейинги иккинчи ўринни эгаллайди.

Люксембург Фарбий Европадаги майдони бор-йўғи 2586 км. кв. бўлган кичик бир давлат. Аммо мамлакат фуқаролари шу даражада илмга чанқоқки, ҳатто етук мутахассис бўлиш учун ўзга давлат университетлари эшигини тақиллатишга ва жаҳон харитасида юксак даражада ривожланган индустриал давлат сифатида қайта этилган ватанлари ривожига ҳисса қўйишга доимо тайёр.

Наргиза ТҲХЛИЕВА

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

“Microsoft”нинг йирик хариди

Microsoft 8,5 миллиард АҚШ долларга Skypeni сотиб олаётганини тасдиқлаган.

Microsoft кооперацияси Интернет-телефон ширкати Skypeni 8,5 миллиард АҚШ долларга сотиб олаётганини тасдиқлаган. Бу мазкур кооперация тарихидаги энг йирик харид саналади. 2003 йилда ташкил этилган Skype дастлаб компьютер орқали бепул сўзлашиш имкониятини яратган дастур сифатида омма-лашган. Бош қароргоҳи Люксембург шаҳрида жойлашган ширкатнинг дунё бўйича 663 миллион фойдаланувчиси бор. Тахлилчилар “Microsoft” бу орқали Интернет видео-конференция хизматини янада яхшилашни мақсад қилганини айтишмоқда. Skypeni сотиб олиш билан Microsoft Интернетдаги ўзининг таъсирини кучайтириб, янги турдаги мобил телефонлар бозорида каттароқ роль ўйнаш имконига эга бўлади.

Талабгор 20 миллиондан ортиқ

2012 йилги Лондон Ёзги Олимпиада ўйинлари ташкилотчиларининг айтишларича, спорт ихлосмандлари шу пайтгача жами 20 миллиондан ортиқ чипта сўраб, мурожаат қилган.

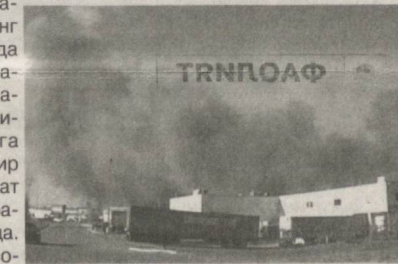
Уларнинг аксарияти Буюк Британия, Франция, Испания, Германия ва Жанубий Шарқий Осиё мамлакатлари вакиллари-дир. Айниқса, велоспорт, гимнастика, триатлон мусобақалари, Олимпия ўйинларининг очилиш ва ёпилиш маросимларида чипта олмақчи бўлганлар сони кўпайган. Лондон Ёзги Олимпиада ўйинлари учун ҳозирланган чипталарнинг 75 фоизи расмий веб саҳифа орқали сотувга қўйилган. Қолган чорак фоизи эса дунё бўйлаб миллий олимпия қўмиталари ва хомийларга тарқатилади.

Иссиқ ҳаво ва шамол “хужум”и

Канадада рўй берган ёнғин оқибатида шаҳар аҳолиси эвакуация қилинган.

Associated Press хабарича, мамлакатнинг Слейв-Лейк шаҳрида юз берган ёнғин оқибатида 7 мингга яқин маҳаллий аҳоли уй-жойини ташлаб чиқишга мажбур бўлган. Ҳозир бу ерда махсус хизмат ходимлари зарур чоралар олиб боришмоқда. Шамолининг тезлиги сонинсига 45 метрга етгани натижасида ёнғин тез орада шарқий минтақадаги 2 минг гектар ўрмон ҳамда жанубдаги 15 минг гектар ерларнинг қулини кўкка совурган. Мутахассисларнинг сўзларига кўра, ёнғинга иссиқ ҳаво ва кучли шамол сабаб бўлган.

Хорижий ОАВ хабарлари асосида тайёрланди

● РАНГИН ДУНЁ

ДУНЁ ХАЛҚЛАРИНИНГ ТҲЙ МАРОСИМЛАРИ

сопол идишларни ерга уриб синдиришади. Айтишларича, синик бўлақлар қанча кўп бўлса бахтли онлар шунча кўп бўларкан. Ана шу удум бажарилсагина ёвуз кучлар ёш оилага раҳна солмасмиш. Эртаси куни келин-куёв идишларнинг синик бўлақларини биргаликда йиғиши эса энди уй юмушлари иккаласининг бирдек зиммасидалигини билдиради. Германияда келин қўлагига албатта чўнтак тикиб, унга бир

бўлак нон ва бир чимдим туз солиб қўйишади. Куёвнинг чўнтагида эса бир ховуч буддой бўлиб, у бойлик, омад ва бахт рамзи ҳисобланади.

Германияликларнинг тўй маросимидаги яна бир ажойиб удум — бўлажак келин-куёв биргаликда ёш нихол экиши лозим. Қадимги анъаналардан бири ҳисобланган бу маросим никоҳ рўйхатидадан ўтилганидан сўнг бўлиб ўтади. Унда ҳар бир келин-куёв олтига мевадан боши кўчати биргаликда ўтказилади.

Французларнинг тўй маросимини бир жиҳати борки, у фақат шу миллатнинг ўзигагина хосдир. Аввало, тўй совғалари ҳақида гапирадиган бўлсак, улар пул ёки сюрприз-ни афзал кўришмас экан. Келин-куёв дўконларни айланиб тўйга қандай совға олишини қозоғиза ёзиб рўйхатини ота-онасига топширади. Келин ва куёв тузган рўйхатдаги совғаларни қариндошлар харид қилиб, тўйдан бир кун аввал уни юборишаркан. Қарангки, ёш оилани турмуш анжомларини тазминлашда барча яқинлари бирдек ёрдам бераркан.

Швецияда тўй маросими ибодатхонада бошланади. Рўйхатдан ўтилганидан сўнг останада келин-куёвнинг боши

узра дон сочишади. Шундан сўнг келин-куёвнинг барча яқинлари машхур швед дастурхони атрофида йиғилишади.

Тунисда никоҳ маросими етти кун давом этади. Мана шу етти кун ичида етти хил маросим бўлиб ўтади. Шулардан бири келиннинг қўлини хина билан бўяш бўлиб, у ҳам омад рамзи ҳисобланади, ҳам сеҳр-жодудан асрайди. Келин уйдан кетаётганда отаси уни ховли атрофида айлантиради, онаси эса шам ёқиб қизининг йўлини ёритади. Байрамда миллий таомлар тайёрланиб меҳмонларга тортиқ қилинади.

Таиландда тўй маросимлари гўзал табиат кучида, жуда чиройли гуллар билан безатилган кошолада ўтказилади. Эрта тонгдан миллий куй билан тўй тараддуди бошланиб, келин-куёв ибодатхонага йўл олади. Тўй маросимида иштирок этаётган энг кекса киши деярли гулчамбарлар билан кўмиб ташланган келин-куёвнинг қўлига сув теккизади-да уларни «эрхотин» деб эълон қилади. Таиландликлар никоҳ тўйларини асосан август ойи(улар учун энг мақбул ой)да ўтказишади.

Қадимги римлик келинлар фатаси остида бир кучоқ гулни ушлаб юришган. Никоҳ маро-

симини ўтказиладиган ибодатхона эшикларига ипак тасма бойлаб қўйилиб, келин-куёв устидан апельсин гули ва атиргул барглари сочилган. Италияда апельсин гули — бахт, атиргул эса муҳаббат рамзи ҳисобланиб, бу анъана ҳозирга қадар сақланиб қолган.

Венгрияда бутун қишлоқ тўй маросимида иштирок этади. Қишлоқ аҳли келинни куёвнинг уйига қузатиб қўйишади. Венгриялик куёв келинга танга солинган халтача совға қилади, келин эса еттига рўмолчани тақдим этади. Шунингдек, венгриялик келинларнинг тўй кунини «танга рақсини» ижро этиши ҳам анъанага айланган.

Норвегияда келин-куёв тўй кунини эшик рўпарасига иккита арча экиши неча йиллардан буён урф бўлиб келмоқда. Келин тўй маросимида ҳар бир меҳмонга бир бўлак пишлоқ кесиб беради. Меҳмонлар пишлоқнинг кесилганига қараб келиннинг ақл-фаросати ва уй юмушини эплашига баҳо беришаркан.

Бельгияда йигит қизнинг қўлини сўраб борганида, унинг деразаси тагида қайин дарахтини экаркан. Қиз турмушга чиқишга рози бўлса, йигитни ширинлик билан меҳмон қилади.

Бельгиялик қизлар тўйга тарадуд кўраётганида рўмолчага исмини тикиб қўтичага солиб қўяди. Тўй кунини келин рўмолчани куёвга совға қилади.

Хиндистонда ҳам тўй маросими жуда чиройли ва ўзгача ўтади. Тўй охирида келиннинг акаси келин-куёвнинг устидан гул барглари сочиши одат тусига кирган. Бу билан у ёш оиладан ёмонликни қайтарган ҳисобланади.

Никабар оролларида эса агар йигит уйланмоқчи бўлса қизнинг уйида олти ой ёки бир йил давомида «қўлчилик» қилиб, нима хизмат буюрса шунини бажараркан. Бу вақт ичида қиз йигитга турмушга чиқиш ҳақидаги таълимни берилади.

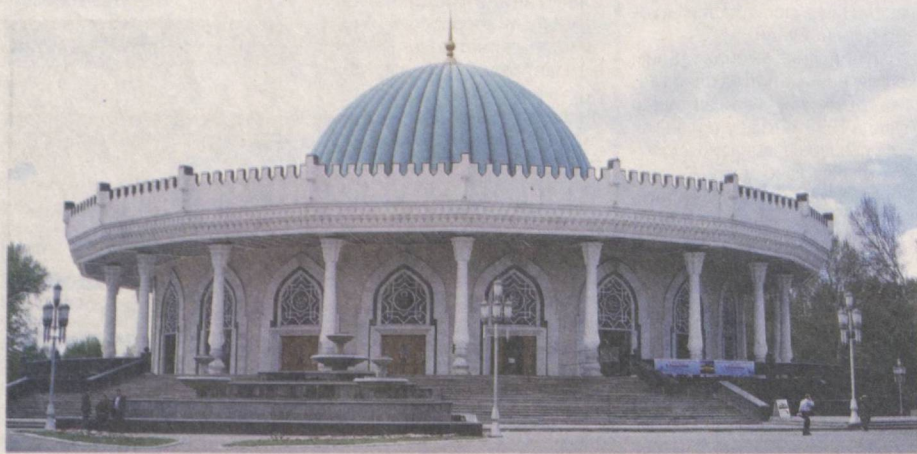
Жанубий Африка Республикасида ёшлар бахтли бўлиши учун ота-она уйдан олов олиб келиб келин-куёв уйида ёқили анъанага айланган. Келин-куёв эса ҳар хил чиганоқ ва гулларни тақиб, дўмбира остида рақсга тушади ҳамда супурги устидан сакраб ўтади. Бу оилавий ҳаётнинг илк қадамларини билдиради. Тўй маросимида ёввойи ҳайвон гўштидан (зебра, антилопа, тимсох) тайёрланган «омайова» миллий таомини пиширилади.

М.ХУДАЙБЕРГАНОВА,
«Milliy tiklanish»
мухбири

КЎЗГУ

18 МАЙ — ХАЛҚАРО МУЗЕЙЛАР КУНИ

МУЗЕЙЛАР

ЎТМИШНИ БУГУН БИЛАН БОГЛОВЧИ МУСТАҲКАМ КЎПРИК

Мустақиллик йилларида халқимизнинг моддий ва маънавий мероси, маданият ва санъатнинг нафис ва гўзал намуналарини ўзида сақлаб келаётган музейларимиз фаолияти тубдан янгиланди, десак хато бўлмайди. Муҳтарам Юртбошимиз Ислоҳ Каримовнинг ташаббусига асосан миллий ва замонавий услубга эга янги музейлар қад ростлади. Айрим таъмирталаб музей бинолари қайта реконструкция қилинди. Уларнинг аксарияти ўз ғоясига кўра янгидан янги экспонатлар билан бойитилди.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда истиқлолнинг дастлабки йиллариданоқ маънавий ва маърифат масканлари бўлиш музейларга катта эътибор қаратиб келинмоқда. Жумладан, биргина Маданият ва спорт ишлари вазирлиги тизимида бугунги кунда 95 та музей фаолият кўрсатапти. Шулардан 28 таси ўлкашунослик, 23 таси тарих, 10 таси бадиий, 6 таси мемориал, 5 таси адабиёт, 1 таси археология, 1 таси табиий-илмий музейлардир. Шунингдек, республикаимизда 3 та — Самарқанд Давлат бирлашган тарихий-меъморий ва бадиий, Бухоро Давлат бадиий-меъморий ва Хивадаги "Ичонк-альса" Давлат музей-қўриқхонаси мавжуд бўлиб, улар мамлакатимизга келаётган сайёҳ ва хорижий делегацияларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Сўнгги йигирма йил ичида республикаимизда ўндан зиёд янги ва замонавий музейлар очилди. Натижада, узоқ ва яқин тарихимизнинг ўчмас саҳифалари миллий аъёнларимизга мос равишда қайта тикланди. Буюк Соҳибқирон Амир Темур юбилейи муносабати билан барпо этилган Темурийлар тарихи Давлат музейи, Қатагон қурбонлари хотираси музейи, Олимпия шон-шухрати музейи, Термиз Археология музейларининг бунёд этилганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир.

ЎЗБЕКИСТОН МУЗЕЙЛАРИ

Юртимизда музейларни янада ривожлантириш йўлида амалга оширилган ишлар хусусида батафсил маълумотга эга бўлиш мақсадида Республика "Ўзбекмузей" жамғармасининг илмий, маданий-маърифий ишлар бўлими мудири Камола Нишонава билан суҳбатлашдик.

— Жамғармада мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган барча турдаги музейлар фаолиятини мувофиқлаштириш, уларга зарур илмий, илмий-услубий ёрдам кўрсатиш, музейларда сақланаётган музей ашёлари ва коллекцияларини қайта рўйхатдан ўтказиш ва музей ходимларининг малакасини ошириш каби бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Аҳолини музейлар билан яқиндан таништириш мақсадида турли хил тадбирлар ўтказиб келинмоқда. Жумладан, бу йил ҳам 18 май — Халқаро музейлар кунига бағишлаб "Замонавий музейларда музей-таълим технологиялари" деб номланган тадбир ўтказилиши

кўзда тутилган. Бундан мақсад, музейларимизни замон талабларига кўра фаолият олиб боришини таъминлашдан иборат. Замон талаб этаётган бундай ёндашувни музейларга татбиқ

этиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 12 апрелдаги "Ўзбекистон Республикасининг "Музейлар тўғрисида"ги қонунини рўйбга чиқариш учун зарур бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори қабул қилинди. Ушбу қарорга мувофиқ 18 ёшгача бўлган болалар давлат музейларидаги миллий музей фонди таркибига киритилган музей ашёлари ва коллекцияларини ҳар ойда бир маротаба бепул кўриш имконига эга. Бундан ташқари, давлат музейларида музей тематикасига мос тегишли ўқув фанлари мавзуларига оид машғулотлар ташкил этилиши, ўқувчилар ўзлаштирган билимларини янада мустаҳкамлашлари, миллий байрамлар қадриятларимиз, буюк сиймолар ҳаёти ва ижодига бағишланган маънавий-маърифий тадбир ва кечаларда иштирок этишлари, кўргазма ва экспозицияларни томоша қилишлари мумкин.

Айни пайтда жамғарма ўз фаолияти довомида музейлар фаолияти борасидаги қарор ва фармонлардан келиб чиққан ҳолда халқаро алоқаларни, ўзаро ҳамкорлиқни ривожлантириш, мамлакатимиз ва хориждаги кўргазмалар орқали юртимизнинг бой тарихи, бугунги ютуқларини дунё жамоатчилигига танитиш, сақланаётган ноёб экспонатларни халқаро миқёсда кенг тарғиб қилишда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келмоқда.

Мамлакатимиздаги мавжуд ҳар бир музей тарихи, айниқса, истиқлол йилларида эришилган ютуқлар ҳақида алоҳида китоб ёзса бўлади. Боиси, уларнинг ҳар бири ўзига хос бўлиб, бир-бирини такрорламайдиган бой коллекцияларга эга. Ана шундай музейлар орасида Темурийлар тарихи Давлат му-

зейи, Ўзбекистон Давлат санъат музейи, Ўзбекистон тарихи Давлат музейи ва Ўзбекистон Давлат табиат музейлари йўналиши бўйича нафақат юртимизда, балки Марказий Осиёдаги

йирик ва ягона маданий масканлардан саналади.

ТЕМУРИЙЛАР ТАРИХИ ДАВЛАТ МУЗЕЙИ

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ташкил этилган Темурийлар тарихи давлат музейи 1996 йил 18 октябрдан бери фаолият юритиб келади. Музейда дастлаб Темурийларга оид 600 та коллекция бўлган бўлса, ҳозирда салкам 3 мингдан зиёд экспонат мавжуд. Музейнинг кенг кўргазма залларидан ўрин олган қадимий ва тарихий коллекциялар билан бирга темурийлар даври тасвирланган бир қатор танкили рассомларнинг асарлари ҳамда ёш уста кулолларнинг ижод намуналари билан ҳам бойиб бормоқда.

— Музейга келувчиларнинг сони йилдан йилга ошиб бормоқда, дейди музейнинг илмий ишлар бўйича директор ўринбосари Саодат Сайидхонова. — 2009-2010 йиллар давомида музейимизга 60-65 мингдан зиёд томошабин ташриф буюрди. Уларнинг аксариятини ёшлар ташкил этгани қувонарли ҳол. Ўтган ва жорий йилда 12 мингдан ортиқ мактаб, академик лицей, коллеж ўқувчиларига бепул хизмат кўрсатилди. Музейимиз ходимлари томонидан ташриф буюрган талаба-

Музей — халқ тарихининг кўзгуси эканлигини назарда тутсак, у шу халқнинг фарзандлари — келажак авлод қалбида фахр-ифтихор туйғусини уйғота олиши керак. Бизнинг вазифамиз эса буюк тарихимизни мана шундай маърифий масканлар ёрдамида авлодларимизга тўлалигича етказиб беришдан иборат.

Ислоҳ КАРИМОВ

ёшлар учун тез-тез маънавий дарслари ва экскурсиялар ҳам уюштириб турилади. Бундан ташқари, бошқа давлатлар билан дўстона алоқалар ўрнатганмиз. Жумладан, АҚШ, Франция, Австралия каби давлатларда ташкил этилган кўргазмаларда музейимиз ўз коллекциялари билан иштирок этиб келмоқда.

ТАБИАТ МУЗЕЙИ

Ўзбекистон Давлат табиат музейида бўлган киши ўзини гўё табиат кўйида юргандек ҳис қилади. Боиси, бу ердаги геология, зоология, экология, энтомологияга оид 300 мингдан зиёд коллекцияларнинг ҳар бири ўзига хос бўлиб, томошабинга жаннатмонанд ўлкамизнинг бой табиати ҳақида маълумот беради.

Табиатни барига олган ушбу музей коллекцияларининг тарихи билан бизни музейнинг табиатшунослик бўлими бошлиғи Бахтиёр Зуфаров таништиради, музей коллекцияларининг тўпланиши ҳақида шундай деди:

— Музей фонди бойитилиши учун йил давомида жамоамиз ва мутахассислар билан бирга юртимиздаги қўриқхоналарга экспедициялар ташкил этамиз. Жумладан, Сурхондарё вилоятида археологик изланишлар олиб борилиши натижасида қадимда тошларга ўйиб ишланган расмларни қўлга киритдик. Бундан ташқари, табиат билан алоқаси бор илмий-амалий марказлар, ташкилотлар билан доимий ҳамкорлик қилиб турамиз. Бунга Ўзбекистон Табиатини муҳофаза қилиш қўмитаси, Зоология институти, Зоопарк, Ботаника боғи каби масканлардан ноёб доривор ва мевали ўсимликлар олиб келиниб кичик боғ ташкил этилди. Шунингдек, музейимизга ноёб парранда ва ҳайвонларни олиб келиб мўъжазгина ҳайвонот боғи ташкил қилишимиз.

Музей коллекцияси учун олинган парранда ва даррандаларга зиён етказилмади. Музейимизда табиатдаги ўзгариш ва жараёнлар ҳам кенг ёритилган. Бунга Архей эрасидаги даврдан ҳозирги давргача бўлган жараёнлар, бугунги кунда экологиянинг ўзгариши сабаб, нуқсонли туғилган икки бошли ёки бир кўли қўзичоқ ва бузоқлар ҳам музей экспозицияларидан ўрин эгаллаган. Бундан мақсад томошабинни табиатда янада эҳтиёткор муносабатда бўлишга қорлас.

Музейга юртимиздан ташқари хориж давлатларидан ҳам совғалар келиб туради. Масалан, Бразилия ва Африкадан музейга рангли капалаклар совға қилинган. Музей ходимларининг таъкидлашича, музейда энтомология, яъни ҳашоротларнинг ноёб турларини жамлаган экспозиция жаҳон миқёсидаги энг нуфузли табиат музейларидагина мавжуд. Бундай ноёблик, ўз навбатида, юртошларимиз билан бирга хорижлик меҳмонларда ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ САНЪАТ МУЗЕЙИ

Ўзбекистон Давлат санъат музейи — ўзида шарқнинг маданий ҳаётини намоён этган коллекциялари билан кишини ўзига жалб этади. Бунда меъморчилик декори, каштачилик, мисдан зарб қилинган буюмлар, хаттотлик санъати анжомлари, рангтасвир, графика, ҳайкалтарошлик, бадиий услубда ишланган мебель, чинни, бронза ва нодир қўлғамалар ўрин олган. Бу ноёб коллекциялар тўпалларини кузатар экансиз, ота-боболаримиз қадим замонларда ҳам ҳар бир буюмни гўзал ва нафис ишлагани, рамзий безакларни эса ўз ўрнида қўлаганига амин бўласиз. Шу боис, бугун миллий санъатимизга қизиқувчилар сони ва салмоғи тобора ошиб бормоқда.

МИРЗО УЛУГБЕК МУЗЕЙИ

Юртбошимизнинг ташаббуси ва тавсияларига асосан Мирзо Улугбек расадхонаси ҳудудда кенг қўламли қурилиш ва бунёдкорлик ишлари олиб борилади. Натижада, музейнинг кўримсиз биноси ўрнида махсус лойиҳа асосида расадхонанинг қадимий кўринишини эслатадиган иншоот қад ростлади.

Музейда Мирзо Улугбек даврига тааллуқли юздан зиёд экспонатлар намойиш этилмоқда. Бу ерда шунингдек, қўшимча равишда турли хил макет, мўлаж, китоб ва асл нусхадаги сексант асбоби бўлаги ҳам мавжуд. Музей экспозициясида Мирзо Улугбек ҳаёти билан боғлиқ маълумотлар компьютерга жойлаштирилган. Мазкур ишларни амалга оширишда Ўзбекистон Фанлар академияси, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ҳамда Бадиий академиянинг ҳиссаси катта.

Юртимиздаги ҳар бир музей шунчаки маданий зиёратгоҳ бўлиб қолмай, балки буюк аждодларимиз ва алломаларимизнинг илмий меросини ўрганиш, ёшларни ватанпарварлик, миллий қадриятлар руҳида тарбиялаш ва мукамал билим эгаллашларига даъват этиши шубҳасиз.

Дилфуза РЎЗИЕВА, "Milliy tiklanish" мухбири

ЎГИТ

Кўлингдан келганча меҳнат қил, меҳнат, Меҳнатдан ёғилур бошингга раҳмат.

Бойлик, амал келиб кетиши мумкин, Бўлганидек бирдан пиёда фарзин.

БИЛАСИЗМИ?

Кўк чой таркибида С витамини қора чойга нисбатан 50 фоизга кўп.

Хитойликлар чойга туз солиб ҳам ичишади.

XVII асрда Туркияда қаҳва ичиш қатъиян ман этилган. Уни бузган кимса ўша заҳоти қатл этилган.

ТУРФА ОЛАМ

СЕЗГИР МОСЛАА

ЯПОНИЯЛИК ИНЖЕНЕРЛАР АЁЛЛАРНИГ ҲИС-ТУЙГУЛАРИНИ АНИҚЛАЙ ОЛАДИГАН МАЪС МОСЛАМА ЯРАТИЦИ.

Кўринишидан мушук қулоқчаларини эслатувчи мослама бошга кийилади. Энг қизиғи, ушбу мослама аёлларнинг ҳаммадан яшириб юрган сирларини ҳам фош этиб қўяркан. Муаллифларнинг айтишича, қулоқчаларга ўрнатилган датчикдан бирор нимани беркитиш қийин. Датчик ҳатто, қулоқчаларни таққан инсоннинг кайфиятини ҳам сезармиш. Масалан, кимдир кайфиятсиз бўлса, қулоқчаларнинг учи хил бўкилиши, чарчоқни сезса осилиб қолиши, яхши кайфиятни ҳис қилганда эса қулоқчалар худди рақс тушаётгандек у ёқ, бу ёққа қимирлай бошларкан.

УЛАР ҲАМ ЖУФТ ЯШАШГАН

БОЛИВИЯЛИК ОЛИМЛАР ҚАДИМДА ЯШАГАН ҚОПЧИКЛИ ҲАЙВОНЛАРНИНГ СУЯК ҚОЛДИҚЛАРИНИ ТОПИШГАН.

Маълум бўлишича, қопчикли ҳайвонлар бу ерда бундан бир неча минг йиллар аввал ҳозиргидек яқка эмас, балки жуфт-жуфт бўлиб яшаган (фақат кенгурулар бундан мустасно) экан. Қолаверса, қадимда яшаган бу жониворлар сут эмизувчилардан кескин фарқ қилган. Ушундан бундай ҳайвонларнинг урғочисидан иккита қопчик бўлган экан. Албатта, бугунги кунда қопчикли ҳайвонлар жуда кам учрайди. Ҳозирда фақат Американинг қопчикли каламушларидагина қадимги қопчикли жониворларидаги ўхшашлиқни кўриш мумкин.

ОЛТИН МУЗЕЙ

БУДАПЕШТ (ВЕНГРИЯ) ШАҲРИДА ЖАНУБИ-ШАРҚИЙ ОСИЁДАН ТОПИЛГАН ОЛТИН ХАЗИНАЛАР КОЛЛЕКЦИЯСИНИ ЎЗИДА ЖАМЛАГАН НОЁБ МУЗЕЙ ОЧИЛДИ.

Музей шаҳарнинг қоқ марказида жойлашган бўлиб, дунё заргарлари томонидан ишланган нодир буюмлар унинг экспозицияларидан ўрин олган. Ишвант Зельникнинг олтин музейи шу йилнинг баҳорида ўз фаолиятини бошлади. Музей асосчиси музей учун тўплаган коллекцияни салкам ярим аср давомида Мьянма, Таиланд, Камбоджа, Лаос, Вьетнам, Малайзия, Индонезия ва Бруней каби давлатлардан олиб келган экан.

ЁШЛИК ЭЛИКСИРИ

ФРАНЦИЯЛИК ОЛИМЛАР ЁШЛИК ЭЛИКСИРИНИ ЯРАТИШГА МУВАФФАҚ БЎЛИШДИ.

Мутахассисларнинг гапига қараганда, ушбу эликсирга бирорта ҳам ноёб дори қўшилмаган. Фақатгина бир нечта табиий шарбатлардан фойдаланилган, холос. Улар ушбу коктейлга олма, узум, ертут ва ўрмон меваларидан қўшилган. Маълумки, бу каби мевалар юрак ва қон томир касалликларининг олдини олишга яқиндан ёрдам беради. Энг асосийси, полифенолга жудаям бой ёшлик эликсири инсондаги қарши жараёнини секинлатар экан.

3.ЗОИРЖОНОВ тайёрлади

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси партия Марказий Кенгаши аъзоси, ЎзМТДП Фарғона вилояти Кенгаши Ижроия қўмитаси раиси Набижон Собировга отаси

АМИНЖОН ОТАНИНГ

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ Ахтам ТУРСУНОВ, Ахор АХМЕДОВ, Фолибшер ЗИЯЕВ, Сувон НАЖИДДИНОВ, Мухаммаджон КУРОНОВ, Фафуржон МУХАМЕДОВ, Улугбек МУХАММАДИЕВ, Шоира УМАРОВА, Исмаил ХУДОЕВ, Рустам ҚОСИМОВ, Эркин ЮСУПОВ, Баҳодир ШАРОФОВ, Арслон ЭШМУРОВ

Бош муҳаррир: Жалолиддин САФОВЕВ
ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темур кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй
Газета тахририят компьютер марказида тартибда ва саҳифаланди
ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371) Қабулхона 234-69-55, Парламент ва партия ҳаёти бўлими (факс): 234-01-47
Бош муҳаррир ўринбосари 234-87-74, Бухгалтерия 234-87-73, Компьютер хонаси 234-86-41.
Ҳажми 4 босма табоқ офсет усулида босилди. Қоғоз бичими А-2
«ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

Газета ҳафтанинг чоршанба кўни чиқади.
Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.
Буюртма — Г 523, Адади — 7232
Саҳифаловчи: Акбар ШОДИЕВ
Навбатчи муҳаррир: Исмаил ХУДОЕВ
Навбатчи: Камолитдин ХОТАМОВ
Электрон почта: e-mail: milliy@tarkot.uz

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 2.00.